

BÖRZSÖNYI HELIKON

Irodalmi, művészeti, természetbarát folyóirat

IV. évfolyam 01. szám, 2009. január

"Áldjon meg az Isten mindenkit, aki az áldatlan magyar ugart tördeli."

Topolcsik Imréné kisplasztikája

Tartalom:

- 3. o.: Minden földi gondod megoldódik;** (Ketykó István verse)
4.-7. o.: Hattyú-dal; (Pongrácz Ágnes versei)
8.-11. o.: Mire a postás csenget; Az ifjúság emlékére; (Kovács T. István írásai)
12.-13. o.: Istenjárás; Egészen enyém; (Móritz Mátyás versei)
14.-15. o.: Évadzáró; Merlin búcsúja; (Végh Tamás versei)
16.-18. o.: A Flórián családról; (Végh József helytörténeti írása)
20.-21. o.: Szemnyitás; Ima; Útra készülöben; Érténem?; Párhuzam; (Handó Péter versei)
22. o.: Inga; (Szájbely Zsolt verse)
24.-28. o.: Negyedik álom; (Százdi Sztakó Zsolt írásai folytatásokban)
30. o.: Betûim; (Demeter Zsolt verse)
32.-36. o.: A túlélés mérlegén: Második rész; (Bíró Pál Tibor írása folytatásokban)
38. o.: Epe-gram, ma 2009 telén; (Borsi István verse)
40.-41. o.: Nagy népi piercing; Szójabab védőbeszéde; (Forgács Miklós írásai)
42.-44. o.: Szabadság helyett; Gyermekkori emlékeim; Tanyai emlék; (Zsitvainé Borsos Irén írásai)
46.-35. o.: Most látható a természetben 2. rész; (Balog István természetismereti rovata)
54.-55. o.: Auditor: Gumiangyal, imaraktár, gyóntatósziréna; (Szávai Attila írása)
56. o.: Farsangra; (Székács László verse)
58. o.: Ballagok; (Hörömpő Gergely verse)
60.-63. o.: Felhívás;
64. o.: Pályázat;
65. o.: Impresszum;

E havi lapszámunkat a Tolmácson élő és alkotó Topolcsik Imréné Margitka kisplasztikáival díszítettük. Margitka tagja a Spangár András Irodalmi Körnek, Első verseskötete Kőbe kiáltott fájdalom címmel jelent meg, második, immár prózakötete előkészületben. Kisplasztikáiban a néplélek egyszerűsége, tisztasága, az ideálshoz, a tökéleteshez való vágyakozása jelenik meg. Kisplasztikáit kézzel, agyagból formázza, majd festi, s végül lakkréteggel teszi égetett hatásúvá.

Isten éltesse Margitkát sokáig, jó egészséget, alkotó munkájához sok örömet kívánok!

A Szerk.

KETTKÓ ISTVÁN

Minden földi gondod megoldódik

Valéria lányának Verőcére, a Dunakanyarba

*„hét napja nem ettem”
(József Attila)*

*kicsim: egy hétig én sem ettem bár főztél sok finomat
már bánom fondorlatos balga cseles tetteim
egy-egy korty a szűknyakú üvegből hittem
minden földi gondom megoldódik hirtelen
kicsim: belátom tévedtem de óriássá nőtél szívemben
mikor megígérted enni fogsz rendesen nem mintha
nem lettél volna eddig is lelkem mélyén legbelül
bátyáddal együtt kézen fogva a húrok sokszor rejtelmes
halkuló akkordjain de most boldog vagyok
sokkal boldogabb mint eddig bármikor
kicsim: itt az Ipoly mellett bennem már virágzik a rét
zűmmögnek a méhek kaszálják a füvet
vidám gyermekzsivajtól hangos a táj
kicsim: de a rácson túl még támad a tél
január van hideg de most van itt az ideje nem májusban
mikor elsőként a szerelem jelentkezik „tünetként” tán majd nálad is...
kicsim: egy hétig én sem ettem bár főztél sok finomat
már bánom fondorlatos balga cseles tetteim
egy – egy korty a szűknyakú üvegből hittem
minden földi gondom megoldódik hirtelen
kicsim: bocsásd meg apád ingatag bizonytalan lépéseit
sokszor szóltan magányosnak tűnő napjait
bocsásd meg ha nem fogtam a kezéd nem dicsértelek
nem simogattalak pedig de sokszor megtettem volna mindezt
de egy - egy korty a szűknyakú üvegből hittem
minden földi gondom megoldódik hirtelen
csak egyél kicsim egyél és néked is szebb lesz az élet – higgy nekem*

Balassagyarmat, 2003. január 21.

PONGRÁCZ ÁGNES

Hattyú-dal

Jaj, nem szabad...

Jaj, nem szabad szeretni úgy, ha nincs
viszonzás, mert önmagad leszel
korbács, mély álmok közt felejtett
rút Csipkerózsza, megfagyott kavics.

Elszenveded, ha másra rákacsint,
ha egy morzsát eléd hullat, remegsz,
s ha jó szót nem kapsz tőle, megrepedsz.
Így éled át: a boldogság vak is.

Te míg gyötrödsz síró ostort tartva,
magad jó marha farkaként csapod,
nem érezhet, nem érez szánalmat,

az ő szép lelke máshol fáradoz.
Megoldás nincsen itt. A fény el
nem tűnik, míg a nap jár az égen.

Beszéltem hozzád...

Beszéltem hozzád szép szavakkal:
hû égi hangon szólt farkas-torok.
Beszéltem hozzád némán. Asszonyok
keverte ősi bájitalt adtam,

kék fátylam jó-szemed takargatta.
Hiába. Átláttál varázsomon.
Koporsót színezüstből -jaj- hozok.
Fedője félig lesz zártan rajtam,

fájdalmam onnan száll magasra fel.
Imádkozom majd érted félve,
a Jó Istent kérem, rakja el,

mi szép utadon hozzád érne:
gonosz megunt mosoly, retkes kórság.
Jusson neked már itt ki mennyország.

Ó, bár az angyal...

Ó, bár az angyal jönne értem el.
Arattatásra jól megért fejem.
E csúf világon nincsen semmi sem,
mi visszafogná sérül lelkemet.

Hamis pillangók szálltak erre el,
elvitték tőlem minden kincsemet,
mint árulókra rájuk lestem,
utánuk szállni mégsem mertem.

Ne láttam volna bár a felhőket
-megannyi széles szájú tetszhalott-
rám fintorognak, és esőt nem

adnak. Utaznom kell a vágyamon,
ám célba nem jutok, mert nincs hova.
Mondd, hogy lehettem ily nagy ostoba?

Távolról nézlek...

Távolról nézlek mély-arany-szemmel.
Ne tudd, ne érezd lelkem kínjait,
ne lásd a vulkán bús habjait.
Kitörne már a láva, fejvesztve

izzón ragyogna át a völgyeken,
parázsra hívná mind, ki ott lakik...
Kihunyini készül, mert te nem vagy itt.
Mert elfutottál látva halk neszem.

De mint a föld mélyén szorult láva,
le nem nyugatva izzik szüntelen,
a tűz-parázs már szívem átjárta,

zenéjét gongra el nem köthetem,
lefojtom hát örvénylő csillagom,
fényből élő halott virág vagyok.

Mit tettél...

Mit tettél vélem? Hangodtól élek.
Csodállak mélyen, ábrándosan.
Kinek látlak? Széthulló városban
igaz szó jó-urának, és szépnek.

Te óriás vagy - sziklának nézlek-
erdőkön vágató vitéz lovag,
gyémánt-kürtő vagy, vájárok lopnak,
hagyod magad, míg csörgetőn éled

magányodat, mit féltve birtokolsz.
Angyal vagy! Üss meg. Tartom arcomat.
Kötözd be ajkam, hogy ne szólhasson.

Bármit, csak ezt ne! Távolságodat
lépésre méred, el ne érjelek.
Mérföldekről hallom lélegzeted.

Szivárvány jönne...

Szivárvány jönne fényes égre...
Borult alkonyban most sötét csillag
dalol. Lelkemben érzem míg itt vagy,
de lám: üresség malma éget,

máshol jársz tiszta hajnalon. Kérlek,
ne mondd el merre, és ne mondd, ki az.
Jobb azt hinnem, te másért nem siratsz,
magadban vagy magad miatt vétlen,

s míg így érzem, addig száll messze
álmom, hogy egy napon majd meglátom,
te vagy valóban párom, kit rendelt

hozzám az ég. Lehull tán egy sátor
takarni kettőnket, mikor virág
nyílik köröttünk, és lelkünk kiált.

Lennék pacsirta...

Lennék pacsirta, szépen dalolva
ébresztenélek édes hajnalon.
Vagy lennék néma. Hogy parancsolod?
Vessem el hangom, mi most sorvad,

mi égbe nem szállhat rád gondolva,
kaput ki nem törhet, zörgő fagyon
át nem léphet, mert fognom kell nagyon?
Elvételném, ha ez hozzám hozna!

De téged nem fog sem varázslat, sem
átok, hiába látok végtelen
mezők sűrűjében meg egy zabszem

nagyságú rút koboldot, nem lehet
meglátnom téged, és azt sem lehet,
hogyminden éjjel megszeresselek.

Miért...

Miért ad Isten rossz sort annak, ki
jót érdemel? Mért hagy szenvedni
beteg birkát, juhót? Nincs mit tenni.
Azt kell tûrnöd, mit néked raknak ki.

Az angyal akkor fog majd átadni
új szenvedést, alázatot, decis
pohárral mért élő-mérget, melyik
bentről éget, mikor kész vagy kapni

egy új adaggal, mert már bírod, mert
még bírod. Most ezért üvöltök én:
Uram, ne még! Ne még! Kérlek, hozd el

az angyalt. Szûz Máriám. Üdvöz légy!
Te símítsd homlokomnál el ráncom:
a jó halál kért párnak egy tánchoz.

KOVÁCS T. ISTVÁN

Mire a postás csenget

Az öreg Nagy Józsi bácsi kint járt a kertjében, hogy megnézzze: Nem tettek-e ott kárt a vadak, nem garázdálkodtak-e esetleg tolvajok? Tél volt. Jól elfázott kint a hidegben. Ezért hazaérve gyorsan főzött magának egy forró teát. A tele csészét bevitte a szobába, leült a fotelbe, nézte az edény fölött lebegő, könnyű párafelhőket, melyek megsemmisülve tűntek el a helyiség légterében.

Gyorsan illannak, mint maga az élet. - gondolta az első korty után, s magában folytatta azt a gondolatsort, ami már hazafelé is ott mocorgott benne. A kert sem hozza meg a várt hasznát, hiába számítottak arra a feleségével, hogy az majd nyugdíjpótló forrás lesz. Költeni kell a növényvédő szerekre, a közlekedésre, meg az erő is fogyatkozik. Egyetlen haszna csak az, hogy van hová kimenni és az unokáknak fáról szedni a barackot, meg tenni-venni kint a szabadban, a jó levegőn, ami élteti az idős embert.

Kortyolgatta a teát, s tekintetét körülhordozta a barátságos meleg szobában, a képeken, kedvenc könyvein, bútorain. Szerette a délutáni egyedüllétet, élvezte az otthon hangulatát.

-Az egész élet munkájával megszerzett tárgyak elférnek ebben a kis lakásban. Ennyire vittük, de ez legalább megvan. - állapította meg, miközben eszébe jutott, hogy a bútorokról nemrég azt mondta csak úgy, elszólašképpen egy rokon fiatalasszony:

-Ezek már az idejüket múlták.

Ha múlták, ha nem, ez van. Nem divatosak, de nekik megfelelnek. Sőt, kedvesek is, mert emlékek tapadnak hozzájuk. Egy pillanatig ijedten gondolt arra, hogy ha netán egy idősotthonba kerülnének, meg kellene válni a legkedvesebb tárgyaiktól. Az ember igyekszik, hogy mire vége az aktív kornak, mindene meglegyen, de mégis oda jut, hogy szinte kezdetné elölről, ha tudná. -fűzte tovább a gondolatait. A kevéske nyugdíjból viszont új bútor már biztosan nem lesz. Hanem az alaposan kiszolgált automata mosógépet jó lenne kicserélni. Az asszony szerint a hűtőgép is nyugdíjas korba került. Miatta sok az áramszámla. Új kellene helyette. Az ablakszárnyak sem illeszkednek rendesen. Azokat most mindenki jól szigetelő nyílászárókkal cseréli ki. Csakhogy, a pénztárca mindig kiürül, mire a postás másodszor csenget. Elmegy a forint villanyszámlára, gázra, tejre, kenyérré, méregdrága gyógyszerekre. Ami ezen kívül maradt az idén, abból motoros bozótvágót kellett venni, mert kézi kaszával már nem tudja rendben tartani a kertet. Két-három suhintás után is kalimpál a szíve, s mintha kalapáccsal vernék a feje tetejét.

Tűnődő perceit a telefon hangja berregte szét. A felesége hívta a gyárból, akinek még van egy aktív esztendeje az anyagkönyvelésben.

-A munkaügyi osztályon segítettek megcsinálni a vállalkozási adóbevallásodat. - közölte Erzsé néni, akit már így szólított az ottani környezetben.

-Harmincötezer forintot kell befizetnünk. Az adót és a társadalombiztosítást leszámítva, mindössze százezer forint volt az egész évi hasznod a kényszer-vállalkozásból. Hát menjenek a...! És hozzátette, hogy kik, hová, és miért.

Józsi bácsi ezután azt várta, hogy a felesége levonja a következtetést. Megint azzal áll majd elő, hogy ennyi pénzért nem érdemes biciklizgetni azokkal a reklám szórólapokkal, amikhez még vállalkozói igazolványt is kellett váltani, mert a cég csak úgy tud fizetni. A ő korában nem lehet egy fenéssel két lovat is megülni. Adják vissza azt a rohadt igazolványt!

-Nade, erre a kis pénzre is rászorulunk. Az időm meg annyi, mint a tenger. -szokta ilyenkor válaszolni.

-A kert majd segít rajtunk szívem. Zöldségért, gyümölcsért nem kell a piacra menni. Csak a nyárig bírjuk ki valahogy! - akarta vigasztalni párját az öreg azzal, amiben pár perccel ezelőtt még maga sem hitt.

-Azám! -csattant fel a vonal végén Erzsé néni, aki már ezzel az illúzióval is rég leszámolt. -Ficánkolhatunk, de csak úgy, mint a hálóba került halak. -mondta, mintegy zárómondatként, aztán letette a telefont.

A tea már lassan kihűlt, mikor Józsi bácsi ismét visszatelepedett a kisasztalkához, és az utolsó kortyokat hajtotta le. Közben a felesége szavaira gondolt: -Hálóba került halak. Hm.

Most a bejárati csengő hangja zökkentette ki a gondolataiból. A gázművek embere hozta a számlát.

-Tizenkétezer forintot kérek. -közölte rövid, hatósági stílusban a szikár, magas fiatalember, és egy röpké pillantást vetett a konyhai gázórára. - A következő számla előreláthatólag tizenöt lesz. -jelentette ki közömbösen, mikor eltette a pénzt. Aztán, a házigazda ráncoktól barázdált arcára nézve, kissé barátságosabb hangon jegyezte meg:
-Majdcsak kitavasodik már.

Az ifjúság emlékére

A pesti Blaha Lujza-tér aluljárói forgatagában két idős férfi haladt volna el egymás mellett, de pár lépés után mind a kettő megtorpant.

-Gomulka! -kiáltott vissza az alacsonyabbik.

A megszólított széles mosollyal tárta szét a karjait:

-Lajkakutyá!

Legalább húsz éve nem találkoztak. Ösztönösen a régi időkben szerzett, tréfás ragadványnevükön szólították egymást.

Gomulka politikus hajlamai miatt kapta a nevét. Gépkezelő volt a vállalatnál, s egyben a KISZ titkár, de már kicsit túlkorosan. Katonatiszti pályafutása 1956 után tört meg. Erről nem szívesen beszélt. Lajkát egy Balaton mellett töltött vállalati jutalomüdülés alkalmával nevezte el így a társaság. A híres kutyát akkortájt lötték fel a világűrbe.

-Igazán összejöhetnénk valahol a régiekkel! -javasolta most Lajka, miután jól kikérdezték egymást. Gomulka elmesélte, hogy volt sportköri elnök, vállalati osztályvezető, s végül mint gépkezelő ment nyugdíjba. A jóval fiatalabb Lajka arról számolt be, hogy vállalkozó lett a szakmájában. Házakat épít az újgazdagoknak.

Abban állapotok meg, hogy Gomulka a Halászcserébe hívja meg azt, akinek tudja a címét.

A találkozóra elsőként Hordó érkezett meg. Először is borralalót adott a pincérnek, hogy toljon össze néhány asztalt, mert többen jönnek. Őt egyszerűen a mély basszusa, nagy pocakja miatt nevezték el így. Jó fiú volt, de az alkata miatt egy kicsit mindig fölényesnek tartották. Lajka és Gomulka után jött Béznár, akire bumeráng-szerűen ütött vissza fiatal szakmunkás korában elkövetett csínytevése.

Éppen csónakházat építettek a Római-parton. Zoli szerelmeskedő párocskát pillantott meg a parti fűzfák alatt.

-Ejha, cimbora! -szólt oda először Medvének, aki éppen a falsarok függőzésével volt elfoglalva, és mire odanézett a cimborájára, az már hasalva kúszott a párocska felé.

-Jó hecc lesz. -gondolta magában, és rákiáltott a lányt szorongató fiúra.

-Béznár, nem volt még elég?

A párocska szétrebbent, de közben a művezető is a közelben termett, és kiabálni kezdett:

-Te büdös kölök, mit irigykedsz! Mars vissza, az állásra! Ettől kezdve minden reggeli névsorolvasásnál Béznárnak szólította Zolit.

-Te is őszülsz?

-Te is. -szólongatták egymást vállon veregetve a vendéglőbe érkezők, és a még hiányzók után érdeklődtek.

-Hol van Rizsmérnök? Nem jött el?

-Nem is jön. -közölte az állványozó, akinek Grehugyán volt a ragadványneve.

-Utoljára egy vásárcsarnok felújításán dolgoztunk vele. Szégyelli, hogy munkanélküli. Pedig én is az vagyok, de azért eljöttem. Ennyit már csak megengedhetek magamnak! -bizonygatta.

-Na és a Néger?

-Akiről tudtam, hol található, annak szóltam. Ő is megígérte, hogy eljön. -magyarázta Gomulka.

-Mivel foglalkozik?

-Kereskedő.

-Darus volt.

-Most mindenki úgy él, ahogy tud. Négernek akkora háza van Mogyoródon! Olyan az, mint egy kastély. -mondta Gomulka, és ízlelgetni kezdte a közben felszolgált halászlét. Az étlap hosszadalmas tanulmányozása után a legtöbben azt kérték. Sok kenyérral fogyasztották. Előtte rövidet ittak. Aztán a korsó sörök következtek. Hamarosan oldódott a hangulat, az asztal fölött szétáradt a jókedv.

-Emlékeztek még arra, hogy egyszer bécsiszelet-evő versenyt rendeztünk a Tücsök étteremben? -kérdezte az asztal sarkán ülő ácsmester, akinek hiányzott a hüvelykujja. Ő volt a Szepi.

-Én nyertem, három adag elpusztításával. A győztes számláját meg ti fizettétek. -nevetgélt Hordó.

-Hús forintért adtak egy adagot, süsd meg! -szólt közbe Gácsér, a vasbetonszerelő. Ez idő szerint lángossütő, akinek a szavához Béznár csak annyit fűzött hozzá:

-Viszont, csak hét forint negyvenet fizettek egy köbméter harmincnyolcas fal felrakásáért.

-A mi szakmánkat mindig jól megfizették. Jól éltünk és a lányokhoz is gavallérok voltunk. -vetette ellen Gácsér, a vasbetonszerelő, enyhe nosztalgiával.

-Hát az Égető Mari, meg a Bohóc esetére emlékeztek-e még? -kérdezte az asztal fölött Kisgörög, aki a szakma szerelmese volt, és művezető lett belőle. Tanuló korukban, mikor egy állami gazdaságban építkeztek, az esti nótázás csasztuska felelőse a Bíróéknál ég a világ dallamára őt úgy énekelte ki: „Ott van a kis Vágó Imre./ Olyan, mint egy görögdinnye.”

-Ajaj, a Bohóc! -bólintottak hahotázva többen is, és egymással versengve idézték fel a nagy esetet.

A mindig bohóckodó épületburkoló mellé a legszebb lányt osztották be segédmunkásnak, mert sejtették, hogy Bohóc odavan érte. Egy szűk kis fürdőszobát kellett bevakolni. Bohóc azt hitte, hogy csak kettesben vannak a négy fal között, és szerelmet vallott Marinak, aki viszont be volt avatva a készülő trefába. Amikor Bohóc, a vallomás csúcspontján átkarolta a lány derekát, és szájon akarta csókolni, a többiek nagy röhögéssel beözönlöttek a fülkébe.

-Azám, a Mari! Gyönyörű lány volt. Úgy fénylett a szeme, akár a csillag. Majd meg örültünk érte! -idézték az emlékeiket a társaság tagjai.

-Mari falumbeli. Otthon lakik a testvérével. Sohasem ment férjhez. Az építkezésen malter csapódott a szemébe. Azóta nem lát. -jegyezte meg Szepi, elkomorulva.

-Ne mondd! -döbönt meg ezen a társaság. Egy kis ideig hallgattak.

-Na és Bohóc? Ki tud róla? Az mindig hülyéskedett. -törte meg a csendet Béznár.

-Az inasiskolában egyszer, amikor éppen ő volt a napos, a tanári asztal tetejére tette a tonettszéket, és azon ülve jelentett az órára érkező szerkezettan tanárnak.

-Az öregnek is volt humora. Velünk együtt nevetett rajta. Bohócnak mindent szabad volt az osztályban. -szólalt meg Kopasz, aki úgy tudta, hogy a gyerekből végül igazi komikus lett egy vidéki színházban.

-Emlékeztek még a legnagyobb hülyeségére? -fordult a többiekhez a fázós természetű Reszelő, akit a téli munkák idején mindig a kokszkosár melegétől kellett elrángatni.

-Házi feladatot adott a magyartanárnő. Olyan mondatokat kellett írni, amikben igék vannak. Amikor bekérte a füzeteket, és a Bohócét kezdte lapozni, alaposan elcsodálkozott.

-Miféle számárságokat firkáltál itt össze? Ennek nincs semmi értelme.

”Tyúkszar labdázik, Bundermajom fésülködik, Vereskutya zabál, Mozgóklózet szaladgál,” meg ilyen zagyvaságok -idézte a mondatokat.

-Tanárnő kérem, itt mindenkinek van egy gúnyneve. Nem jutott más az eszembe, őket írtam bele a dolgozatba. -felelte Bohóc szentelenül.

A tanárnő jól ismerte már a bandát, és jobbnak látta, ha veszi a lapot.

-Ezekre a nevekre én is kíváncsi lennék. -jelentette ki, és nyomban rendelkezett.

-Szép sorjában álljon fel mindenki, és mutatkozzon be a gúnynevén!

-Azt nem lehet! -tiltakozott zajosan az osztály -Nagyon csúnya neveink vannak.

-Ne mondjam még egyszer!

-Tyúkszar. -mutatkozott be elsőnek Török Laci.

-Na, hallod! -nevette el magát a tanárnő, és a többieket vette sorra.

-Vereskutya, Ripacs, Bundermajom, Mozgóklózet, Reszelő, Gázbelû, Bûzbomba, Kuvik és a lehető leghülyébb nevek következtek, amiktől még úgy látszott, hogy nem jön zavarba. Utoljára a nagy, melák Fehér Zsiga állt fel a padban.

-Ne tessék haragudni, de ezek a hülyék, nekem nagyon csúnya nevet adtak, azt nem lehet itt kimondani. - szabódott, majdnem könnyörögve.

-Csak mondd! Engem már semmi sem lep meg. -biztatta Zsigát a tanárnő, aki a kollégáinak is mindig azzal kérkedett, hogy ezek közt a lakli kamaszok közt már mindenhez hozzáédződött. Zsiga azonban tovább szabódott.

-Hu-hu-hú! Az volt csak a nagy poén! -hahotázott a söröző társaság.

Reszelő folytatta a történetet.

-Azonnal mutatkozz be, vagy egyest adok magyarból!

-De mondom, hogy ez csúnya név.

-Eddig is hallhattam már elég sok marhaságot.

Laci rándított egyet a vállán, mint akinek végül már minden mindegy, de azért egy árnyalattal finomított azon a szón, amit mostanában akár egy tv-műsorban is gátlástalanul kimondanak:

-Punciszájú.

-Így volt, így volt! -kacagtak az egykori szem és fültanúk.

Este tízig folytatták az anekdotázást, míg végül Török Laci szólalt meg az asztal végén:

-Azért később mégis mi, faluról feljött fiatalok építettük fel sokezer pesti család otthonát. Nem igaz?

-Erre lehetünk büszkék. Ez a szintiszta igazság. -helyeseltek a többiek.

-Az ifjúság emlékére! -emelte meg a poharát Laci.

Legtöbbjük szemében az emlékezés érzékeny fényei csillantak meg, ahogy a felszólításnak elcsendesülve eleget tettek, s felhörpintették az italukat. Aztán mindenki készülődött haza. Hívták a főpincért, aki meglepetésükre azt közölte, hogy mindenki van fizetve.

-Hogyhogya ki van fizetve?

-Az az úr fizetett. -mutatott Hordóra, aki éppen a tárcáját, meg az áfás számlát tette el az összetolt asztalsor végén.

-Mit csináltál, Hé? Ne játszd itt a Csekonicsot! -méltatlankodtak többen is, és nyújtogatták felé a kétezsreket, de Hordó nem fogadta el.

-Hát ez mit játssza meg magát? Miből van ennek ennyi pénze? Jótékonykodik a csóró haverjaival? -méltatlankodtak már kint az utcán.

A kis társaság hamarosan szétszéledt, csak otthon jutott az eszükbe, hogy nem kérték el egymás címeit, telefonszámait, s nem beszéltek meg újabb találkozót. Utoljára látták egymást.

MÓRITZ MÁTYÁS

Istenjárás

A kihalt utcákon végig kaptat,
le-leül a házak küszöbére;
elfüggönyözve már minden ablak,
és Ő bottal kopog mint a béke.
Hangtalanul: minden álmot sajnál,
amíg vereslik a nyírfa kérge;
hangja nem jut tovább egy-egy fánál,
amíg farkasok gyűlnek a vérre.

De Ő közöttük jár áhítattal,
hogy egy-egy vadat megtáncoltasson;
nem várja üveggel borított asztal,
nem várja jó tekintetes asszony.
Nem szól: a holdnál is jobban hallgat,
levélnyi remény sincs a tavaszra;
lábai nyomán izzik a harmat,
őszi fény egy percre sem marasztja.

Suttogását egy csillag se hallja,
és rá se kiabálnak, hogy: *vesszen*;
beletörli vérét az égálja,
a dombon az akác összerezzen.
Még csak ki sem verik a faluból,
de még csak meg sem kapja a botot;
kihalt az utca és Ő nem lohol,
alszik mint az elgyámoltalanodott.

Van, akinek megreszket az ina,
van, aki szederjes álmra talál;
foga kevés, azzal kell vacognia,
míg száján vegyül a könny és a nyál.
Aki felkel: nem a *látogató* miatt
jár fel-le, akár egy kóbor török;
őrzi a sok omladozó falat,
és évődik, akár az ördögök.

Még csak a nap sem sírt lemenőben,
utána, ki bûneinket hordta;
majd eltűnt egy lombtalan temetőben,
miután nadrágját leporolta.

Másnap, ki szeretné, se találja,
kibújni a melegből neki sincs mersze;
neki is szakállá nő borostája,
míg csattog a fagy, akár a fejsze.
És ő is elhiszi: a tél örök
lesz, és megvet majd minden protokollt;
az állat is rúg, harap, hóbörög,
egy vörös folt előtt, ami talán
a megváltó kiontott vére volt.

Egészen enyém

A fény
szuronyként villan.
De én napszemű reggelről álmodom,
üvegpartokról,
faragott hullámokról
a Nap alatt.
Olyan ablakról,
amelyen át a tavaszi ég,
a végtelen is látható.
Szavakról
miktől menekül a köd.

Most zokog a szerelem,
sírnak a rügybe hervadt álmok,
az ázott szélben a riadt föld.
Talán örökre elmarad
a megálmodott,
csodálatos téli éjszaka,
azzal a lánnyal, aki
mindig megkísértett,
és csillogott,
akár a metszett pohárban
az aranyszínű bor.

Akit hátamra vennék,
míg a hold feje vérzik az égen,
és a fény
gyűrűző köröket ver a tóban.
Akinek volna még,
volna még valami
mondanivalóm.
A hegyekről, a folyókról,
égről és földről,
kettőnk dolgairól,
az emberiség nevében.

VÉGH TAMÁS

Évadzáró

Nem érted, mi történik körülötted,
Mint idegeneket, nézed a többieket.
Lelkünk sebzett ettől a kortól,
S mint csodára, várunk, a jóra.

Lelkünk sebzett ettől a kortól,
Mérgezõ, gátroppantó csápjai
Család-sejtig hatolnak,
A vasbetont is péppé emésztik.
Úgy fojtanak bele közönyöd
Kényelmébe, hogy észre sem
Veszed a nyárfák könnyeit.

Minden másolódik és másolható.
Egyforma lesz, mi különbözni készült.
Céltábla leszel, ha nem idomulsz.

Lelkünk sebzett ettől a kortól,
Kormos hajnalokon vérzik a szó.
Az áhítat árnyai vadkanok elé
Vettetnek, s tûréshatárainkat

Lánctalpas farkasok vigyázzák,
Forró acélfalaikról levásik a líra.
Illegalitásba vonul Petõfi népe,
Túlélni tanul és mindent bevet,

A megmaradásért, jóllakatott
Vasárnapi gyönyörökért
Durva darócot ölt, álsághoz
Idomul, és ragyogó arcát titkon
Rojtosra marják szégyensavak

Ám ebbõl mit sem tanul, múltját
Szégyenpadra küldik. Lehiggadni
Aligha bírna benne a kétely:
Hová finomodhatna tovább gyönyörû
Lelke ebben a falanszterben,
Hol valaha kultúrát teremtett?!

Mert persze újra otthonunk lesz
Egykor, és *egy*-korú mindennel,
Igazságost játszó földiekkel,
S mosolyogva hallgató égiekkel...

De addig is, míg nem szabad látszani
Valahol ölelni, lakni, hálni, halni kell,
Őszintébben élni, ha már nem lehet.
S túlélni *e szelíd embertelenséget*,

Mely betiltja az érzékenységet,
Kérdőre vonja a kételyt, s egónk
Napruhát öltve, kaján vigyorral
Táncol át sáros sáncaink felett.

A várakozás magányában a lélek
Majd újjáteremti a dalt, a verset,
S a pokol csaholó cerberusai
Akkor vonyítva menekülnek...

2009-01-04

Merlin búcsúja

Meghagyom néktek a szivárványos áldozatot,
kósza lelkek ábrándjait, varázslatos éveket.
Széppé szabadult irgalmát a nyári egeknek,
csönddé olvadó indulatát káprázatainknak.

Meghagyom néktek a fönix szárnyalását,
tavi tündérek selymesen omló álmait,
Lancelot veretes nyugalmát, túlparkokon
delelő álmok dérverte alázatát.

Meghagyom néktek a látás hatalmát,
fénylő érzelmek szabad áradását,
hitek és káromlások arany-hídjait,
ha örvénylő folyókon keltek át.

Meghagyom néktek a remete barlangját,
napnyugaton túl, hová nem ér a fény,
világtól, ha elvonultok, mert fáraszt a szó,
és áttetsző tündérfátyol a remény.

VÉGH JÓZSEF

A Flórián családról

A tolmácsi iskola történetének meghatározó személyiségei voltak a Flórián család tagjai. Nógrád-Honti Kultúra 1924. szeptember számában az alábbiakat olvashatjuk a Példaképek című írásból:

“Id. Flórián Márton róm. kath. igazgatótanító született: Vácson 1857. máj. 24-én. Tanítói oklevelét 1878-ban a budapesti kir. kath. tanítóképzőben szerezte. Tanítói pályáját a versegi állami iskolánál kezdte. Működött: Duna-Adonyban, Borsosberényben és 1897-től a mai napig Tolmácson, hol gazdakört, hitel és fogyasztási szövetkezetet alapított s vezet. Tizenhét évig a nógrád-romhányi kath. tanítói egyesület jegyzője.”

Ifj. Flórián Márton követte atyja nyomdokait. Halála után így méltatta munkásságát a megyei sajtó: *“Csaknem egy évvel ezelőtt: 1942. okt. 9-én örök álmra hunyta szemét a vármegye tanítói gárdájának egyik legmunkásabb, legderekabb tagja: Flórián Márton tolmácsi rk. igazgató-kántortanító, a Nógrád vármegyei Általános Tanítóegyesület alelnöke. A szerkesztőség csak a közelmúltban értesült elhunytáról, ezért elkésve róhatjuk le a kegyelet adóját; halálának évfordulójára gyűjtjük meg az emlékezés tüzét, hogy annak fényénél nemes tanítói egyénisége példaképen előttünk lebegjen.*

Flórián Márton igazgató-kántortanító 1882. nov. 22-én Borsosberényben született, ahol atyja kántortanító volt. Középiskoláit Vácott, a tanítóképzőt Esztergomban végezte. Itt nyert oklevelet is 1908-ban. Tolmácson 1908. óta működött, mint kiváló tanító, bírva a tanítványok és felnőttek osztatlan szeretetét. Az első világháborúban részt vett. Egyszer megsebesült, majd az orosz fronton 6 évig tartó fogságba esett. Innen szerencsésen visszakerülve folytatta Tolmácson áldásos népnevelői tevékenységet, míg a halál el nem ragadta őt. Sokat dolgozott az iskolán kívül is: A Hangyának elnöke, a Hitelszövetkezetnek ügyvezetője, a Levente Egyesületnek elnöke volt. Tűzoltóparancsnok, járási tűzrendészeti felügyelő, a MÉP választókerületi titkára is volt egy személyben. Hosszú ideig a Nógrád vármegyei Általános Tanítóegyesület Nógrádi Körének elnöki tisztét ő töltötte be. Tanítóegyesületünk választmányában is közhasznú tevékenységet fejtett ki. Tagja volt a vármegye törvényhatósági bizottságának és kisgyűlésének.

Aki ily sokoldalú munkával szolgálta nemzetét jobb jövőjét, az valóban megérdemli, hogy emléke kitörülhetetlenül ott éljen kartársaink és közsege népének lelkében. Nyugodjék békében!” A család legmagasabb ívű pályát befutott tagja Flórián Endre fizikus volt.

Flórián Endre

(Tolmács, 1910. április 19. - Budapest, 1984. augusztus 26.)

Családi ősei Elzászból, a Vogézek keleti lábánál fekvő Strasbourgból a XVIII. század 80-as éveiben indultak az egyetem meghívására Nagyszombatba. Ma már nehéz megbizonyosodni arról, hogy a család francia, vagy német (esetleg alamann) eredetű-e. A család a XIX. század elejétől Vácott telepedett le, ahol a férfiak középiskolai tanárok, piarista szerzetesek lettek. Flórián Endre a váci piaristáknál érettségizett, majd a Pázmány Péter Tudományegyetemen szerzett mennyiségtan és természettan tanári képesítést. 1934. november 1-én lépett az OMFI kötelékébe, ahova Tangl Károly egyetemi tanár ajánlotta be a kezdő tanárt Réthly Antal igazgatónak. 1938-ban az első bécsi döntéssel visszacsatolt Ógyallán az igazgató megbízta Flóriánt az immáron két évtizede szünetelő hazai lélegektromos mérések felújításával, Fröhlich Izidor, Marczell György, Büky Aurél századeleji munkájának folytatásával. Ugyanebben az időben több hetet töltött a Magyar Posta tárnoki vevőállomásán a rádióhullámok terjedésének tanulmányozásával és adatok gyűjtésével. Ógyallát 1942. február 28-án hagyta el és március elsejével az akkor szervezett Dunai Repülőgépgyárban helyezkedett el.

Itt prognosztizőri és repülőgép teljesítménykiértékelői munkát végzett. Előzetesen németországi tanulmányúton vett részt, ahol a Messerschmit repülőgépgyárban pilótavizsgát is kellett tennie. Itthon azután a hazai összeszerelésű M 210 típusú vadász-repülőgépek vizsgálatát végezte. A hadiüzemet 1943. április 15-i dátummal elhagyta, és a katonai Repülő Időjelző Központban helyezkedett el polgári alkalmazottként. Az 1944-es nyár elején Csaplak Andorral együtt a rádiószondás méréseket végző katonai egységbe helyezték át. A szondás szakasz Veszvény község mellett először német, majd orosz hadifogságba esett. Flórián megszökve az orosz fogságból a Bakonyon keresztül bujkálva visszaindult Budapestre. 1945. május 28-án jelentkezett munkára az OMFI-ban, ahol időjárás előrejelző beosztását kapta vissza. Egyetemi doktori vizsgáját 1948. június 26-án Debrecenben a Kossuth Lajos Tudományegyetemen tette le. Disszertációjának címe: 'Az időjárás hatása a 20 méteres rádióhullámok terjedésére' volt. Még ugyanebben az évben ionoszféra-vizsgáló berendezés tervezés előkészítésére kapott megbízást, majd 1950-től meg is kezdte a hazai kísérleti ionoszféra méréseket, amelyeket 1953-tól már rendszeresen, szolgálatszerűen végeztetett. 1954-től további feladatként kapta a légköri radioaktivitás vizsgálatok szervezését és végzését. Közben a Budapesti Műszaki Egyetemen esti hallgatóknak matematikát és fizikát oktatott. Az Elektromechanikai Vállalat ezidőtájt professzionális ionoszféra vizsgáló berendezést tervezett és épített, amellyel az 1958-as brüsszeli világkiállításon aranyérmet nyert. A következő évben a konstruktőrök az aranyérmes ionoszféra vizsgáló berendezésükért Kossuth-Díjat kaptak, amelyből az OMSZ-ban is meglévő kicsinyes munkahelyi irigység miatt Flórián Endre kimaradt. Kandidátusi értekezését 1961-ben védte meg, amelynek címe: Az ionoszféra F2 rétege Budapest feletti határfrekvenciáinak vizsgálata volt. Jelentős ismeretterjesztő munkát fejtett ki, publikációi nívós lapokban, folyóiratokban, vagy önálló kiadványokként jelentek meg. Akadémiai doktori dolgozata is elkészült, a védési eljárásra sajnos már nem maradt ideje. Az MMT-nek igen aktív tagja volt, 1966-ban Steiner Lajos emlékérmét kapott, 1978-ban lett a Társaság tiszteleti tagja. 1984. augusztus 26-án hunyt el, végső nyughelye kívánságának megfelelően szülőfalujában van.

(Forrás: Simon Antal: Magyarországi meteorológusok életrajzi lexikonja. Kiadta az Országos Meteorológiai Szolgálat, Budapest, 2004)

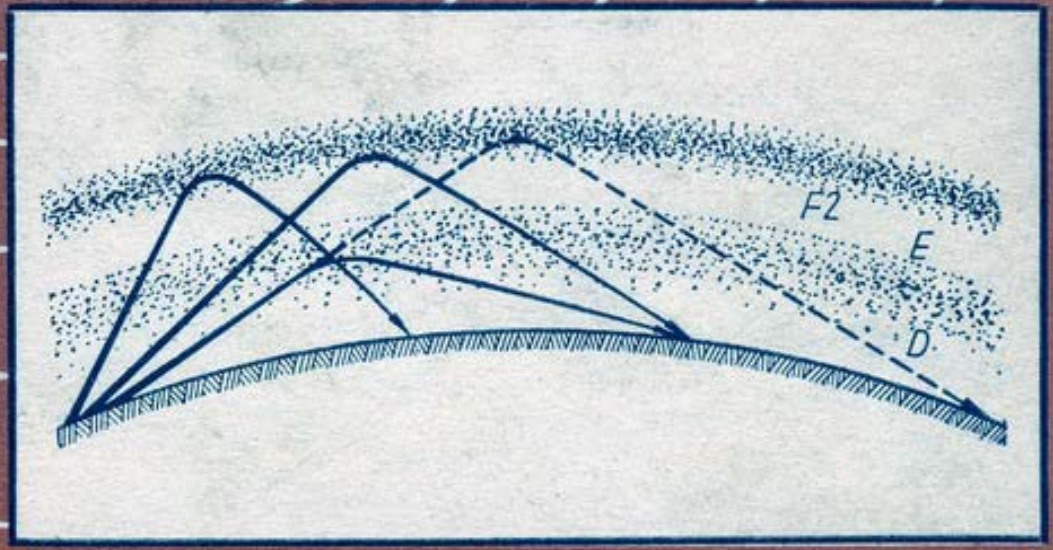
621
F64

A RADIOTECHNIKA KÖNYVEI

17

FLÓRIÁN ENDRE

HULLÁMTERJEDÉS

HANDÓ PÉTER VERSEI

Szemnyitás

Az álom foszlik. Beteljesületlenül
igazgatom egy játék kopott lapjait.
Talán még időben, talán csak egy sóhaj
mélyről jövő áramában találtam meg
ébredésem, ha föl kell/lehet ébredni.

Ima

Uram, ments meg
a politika kalandoraitól,
mert övék a hatalom,
s ha még a mennyek országa is...
itt, a földön...
ott, a mennyben...
jut-e még hely
egy el nem kötelezettnek?

Útra készülöben

rendszerváltáska
csomagenergiaszóródás
kiborult derű
derűhessentés
szedlyukösszeg

már a tollvonás sem a régi

égirégiségi
berakósdibarakklakodalomban
halombapakolva
mileszvelünkeztán-motyó
jelen

Érteném?

Érteném magam
a nap 24 órájában,
ha lennének jó én-kérdéseim
ehhez az egyedül kuporgó emberhez, aki
a papír fölé hajol
a számítógép előtt kuksol
a kialvatlan éjben
szavakat rakosgat egymás mellé,
ki akar nyögni valamit, amihez
mennie kellene felnyitni
azt a cellát, ahová
számûzte kalandor természetét, de
nem...

Érteném magam
áldozat nélkül,
elhallgatva, elhallgattatva
a láthatatlant,
az álom forrását,
a végtelent,
mert üres a tett
és széthull minden
volt-van-lesz,
tartalom nélkül pereg az idő,
ha nincs
külső kényszer,
elvárás,
akarat...
megválaszolható miért, minek...

Érteném magam,
ha hihetném, van értelme,
nem függnék az első fára
évező harangnak,
csak kongatnám a gondolatot
az első-, utolsó ítéletig.

Párhuzam

halállal bajlódok
– bajjal halok

SZÁJBELY ZSOLT

Inga

Csillaghimlős volt a hatalmas éjszaka, s szobám falai közt néma csönd lebegett.
A télnek vasmarka még fogva tartotta a szárnyaló tavasz álmait.
Bársonyos eső szendergett a földet körülölelő üresség ágyában.
Asztalom fölé hajolva lázas gondolatok emésztették nyugalmam e kései órán.
Poharamból a szomjúság már elrabolta a friss víz valamennyi molekuláját.
Jobb kezem hüvelyk és mutatóujja között ezüstből készített inga függött a levegőben.
Kérdések tolultak fel bennem jövőmről, s életemről, kérdések, mikre választ nem leltem.
Azt mondják, a jövő rezzenései már a levegőben szállnak, mint madár az égen,
s párhuzamban várják eljövételük a jelen hömpölygő folyamával.
De félelem mérgezte környezetem, így vonakodtam a kérdések feltevésétől.
Három kártyalap hevert az asztalon, egyikük a Bolond, a másik a Boszorkány, s
harmadiknak Mors Imperator személyesen, a vékony lap síkjára préselve.
Még javában formálta gondolataimat zakatoló agyam, mikor is az inga magától
kilengett, s leírom is borzalom, a Halál fölött lelte meg biztos nyugodalmát.
S én azóta is várok, mint rég elfeledett kísértet, otthonom dohos falai közt,
de ó jajj, falióráim csillámló arcáról elvesztek mind a biztos számok.
Éjjel van vagy nappal talán? Az évszakok bálján ki a soros táncoló?
S házam faláról az elmúlás karmai lekapartak már minden emléket?
Válaszok után kutattam, s a mindenség helyett, az örök egységnek keserve fogadott.
Ám ingám még ma is egy helyben áll, bár kastélyom körül a Világ már túlfordulta
önmaga árnyékát...

SZÁZDI SZTAKÓ ZSOLT

Negyedik álom

Szent Lélekkel eltelve 1

Mikor a zarándokok visszatértek a faluba¹, ujjongva adták hírül mindenkinek², hogy János a tanítványává fogadta³. Hogyisne ujjongtak volna és lettek volna büszkék⁴, mikor az, ha valakit a próféta tanítványául fogadott⁵, az egész közösség számára dicsőség volt⁶. Elmondhatták magukról, hogy Isten különös kegyében vannak⁷, hiszen szent ember került ki közülük⁸. Annál nagyobb volt most az elképedés⁹, amikor felbukkant a faluban¹⁰, és nem tudták mire vélni a megjelenését¹¹.

Megvetve az emberek között 2

Aztán jöttek olyanok¹, akik Jánosnál jártak², és ők hírül hozták³, hogy János maga küldte el őt⁴. Az értetlenség most megvetéssé változott⁵, hiszen ha János elküldte⁶, az csak egyet jelenthet⁷: nem találta rá méltónak, hogy a tanítványa legyen⁸. És mint ilyenkor mindig⁹, most is elindult a pletykálgatás¹⁰. Kárörvendő hangok¹¹, amelyek minden emberi bukásban mentséget láttak a saját gyarlóságukra¹², felhánytorgatták azt a régi históriát¹³, hogy állítólag Máriát, az anyját, József másállapotban vette el¹⁴, és csak azért nem bocsátotta el magától¹⁵, mert jó ember volt¹⁶.

Elképedés 3

Ki tudja, hogy ki az apja¹, valószínűleg egy vándorkereskedő², vagy ami még rosszabb³, egy római katona⁴, aki az adót hajtotta be⁵. Voltak aztán más hangok⁶, akik szerint János nem tévedhetett⁷, hiszen Isten uja mutatja meg neki⁸, hogy kit válasszon tanítványul⁹, János számtalan alkalommal beszélt már erről¹⁰. Akkor viszont csak az lehet¹¹, hogy ő nem érzett magában elég erőt¹², hogy tanítvány legyen¹³. Mindkettő az ő szégyenük¹⁴, hiszen közülük került ki az alkalmatlan tanítvány¹⁵, és Isten megveti azt a közösséget¹⁶, amelyből hasznavehetetlen szolgák kerülnek ki¹⁷.

Kitaszítva a közösségből 4

Egyedül az anyja örült, hogy visszatért¹, hiszen apjának a halála óta² ő volt az egyedüli támasza³, bár a testvérei úgy gondoskodtak róla, mintha édes gyermekei lettek volna⁴, de hát az ő szívének mégiscsak egyszülötte volt a legkedvesebb⁵. Testvérei se értették a viselkedését⁶, ám sokáig csak értetlenkedő pillantásokon tudta rajtakapni őket⁷, ahogy a háta mögött összenéztek⁸. Aztán egyszer József⁹, a legidősebb fivér, aki apjuk után a műhelyt örökölte¹⁰, zavartan, szemlesütve¹¹ és hebegve-habogva közölte vele¹², hogy azt szeretnék, ha nem dolgozna velük¹³, mert amióta visszatért¹⁴, érezhetően kevesebb lett a munkájuk¹⁵.

Számûzetésben 5

Így aztán kénytelen volt a harmadik faluban munkát vállalni¹, ahol már olyan volt, mintha egy másik világból jött volna², és senkit se érdekelt, hogy kicsoda ő³, és milyen múltja van⁴. Az új munka, ahol dolgozott⁵, egy építkezés volt⁶ a falu szélén, egy narancsliget mellett⁷, ami szintén a gazdáé volt⁸, aki a házat építtette⁹, és őt is felfogadta a munkára¹⁰. Egész nap a tetőzeten dolgozott¹¹, ahol az ég madarain kívül nem volt más társasága¹², amit nem is nagyon bánt¹³, amúgy is az emberek társaságát kívánta a legkevesbé¹⁴.

A Szent Lélek eljövetele 6

Itt történt meg egy napon¹, hogy egy galamb ereszkedett alá a felhők közül², egy kört írt le a feje fölött³, majd letelepedett tőle alig egy karnyújtásnyira⁴ a gerendára⁵, ugyanekkor egy szózat hangzott fel az égből, mintha mennydörgés lett volna⁶, de nem lehetett az, hiszen derült volt az ég⁷: „Te vagy az én kedvelt Fiam⁸, akiben gyönyörködöm⁹!” Tett egy mozdulatot a galamb felé¹⁰, de a madár mozdulatlan maradt¹¹, ám amikor már csak egy ujjnyira volt tőle¹², a galamb felröppent¹³, és ugyanúgy, ahogy jött¹⁴, eltűnt a felhők között¹⁵, ő pedig tûnődve nézett utána¹⁶. Társának a méltatlankodó hangjára riadt¹⁷, aki vele együtt volt a tetőn¹⁸. „Abbahagynád ezt az álmodozást¹⁹, vagy azt hiszed, hogy majd én építem fel ezt a házat²⁰?”

Jákob oltára 7

Estéknként rendszeresen elvonult a többiektől¹, akik munka után mulatozással töltötték az időt² egészen hajnalig³, utána pihentek pár órát⁴, majd kezdődött megint minden előlről⁵. Őt viszont csodabogárnak tartották⁶, mivel ilyenkor elvonult, hogy magányosan elmélkedjen⁷, de hát a munkájára nem volt panasz⁸, így megtűrték maguk között⁹. Magának se tudott volna választ adni, hogy miért van szüksége a magánynak ezekre az óráira¹⁰, hiszen azelőtt kifejezetten élvezte, ha mulatni lehetett¹¹, de amióta Jánosnál járt¹², és a pusztában a látomása volt¹³, a lelkének szüksége volt rá, hogy egyedül lehessen a Teremtőjével¹⁴. A narancsliget legtávolabbi részén¹⁵ volt egy sziklás hely¹⁶, aminek a közepén egy kövekből összehordott építmény állt, amit a néphit Jákob oltárának tartott¹⁷.

Elmélkedés 8

Ide szokott félrevonulni¹, ahol csak a csillagok hideg fénye volt az egyetlen társasága², de gyakran még ezeknek a fénynek is zavarta³, úgyhogy behunyta a szemét⁴, hogy a külső fény ne akadályozza a belső megvilágosodásban⁵. Rövidesen révületbe esett⁶, és hajnalig társalgott Isten angyalaival⁷, akik felkészítették őt a küldetésére⁸. Mert neki küldetése volt⁹, erre ott a pusztában ébredt rá¹⁰, ahol a Gonosz megkísértette¹¹...

A szamaritánus 9

Ott feküdt az út szélén¹, ahova félholtan vonszolta magát². Arra ment egy levita³, és meglátta az eszméletlen alakot, aki ott feküdt az út mentén⁴. Odament hozzá⁵, megnézte⁶, de mivel azt hitte, hogy meghalt⁷, hát tovább ment⁸. Nemsokára jött egy kereskedő⁹, de ő még a fejét is elfordította tőle¹⁰, fontos üzleti ügyei voltak¹¹, amik nem tûrtek halasztást¹². Aztán jött a szamaritánus¹³, aki szintén meglátta a földön az eszméletlen alakot¹⁴, odament hozzá, megvizsgálta¹⁵, és mikor látta, hogy lélegzik¹⁶, bekötötte a sebeit¹⁷, és elvitte a legközelebbi vendégfogadóhoz¹⁸, a fogadónál pedig előleget hagyott¹⁹, hogy addig ápolja az idegent²⁰, amíg ő vissza nem tér²¹, és akkor minden költségét megtéríti²².

Rejtélyes dolgok 10

Csak a hajnal első sugarainál tért vissza a táborba¹, de még ilyenkor se aludt rögtön el², hanem még sokáig az iméni révületben átélt események jártak a fejében³, amelyek éppoly valóságosnak tûntek⁴, mint az a társa, aki mellette fekszik⁵, álmában motyog valamit⁶, majd felnevet, végül pedig fingik⁷. Még az angyalok fehér ruhájához is hozzáérhetett volna⁸, ha kinyújtja a karját⁹, amikor velük társalgott¹⁰. Csakhogy eszébe se jutott kinyújtani a karját¹¹, olyan csodálatos volt hallgatni, ahogy az angyalok beszéltek hozzá¹². Aztán kezdtek a társai ébredezni¹³, ásítottak, nyújtóztak, dörgölték szemükből a csipát, kiköpték a szájukban éjjel összegyűlt keserű nyálát¹⁴.

A munka 11

Társai őt küldték a legveszélyesebb helyekre¹, a nyaktörő feladatokkal őt bízták meg², mondván, ő idegen³, nem tartozik közéjük⁴. Így aztán a nap legnagyobb részét a tetőn töltötte, magányosan⁵, ami nem is nagyon volt ellenére⁶, hisz pont az emberek társaságát nem kívánta ezekben a napokban⁷. Ezekben a napokban történt az is⁸, hogy János tanítványai felkeresték⁹. A ház tetejéről¹⁰, ahol dolgozott¹¹ már jó előre meglátta őket¹².

János tanítványai 12

Messzire elkísérte őt meglepett társainak a lamentálása², akik nem tudták mire vélni³, hogy az idegen egyszer csak lejött a tetőről⁴, összeszedte szerszámaint⁵, és faképnél hagyta őket⁶. János tanítványai a mezőn jöttek szembe vele⁷: „Jánost elfogták⁸, Ő küldött minket hozzá⁹, hogy megkérdezzük¹⁰, te vagy-e az, akit a próféták megjövendöltek¹¹” – mondta közülük a rangidős¹², néven nevezve Júdás¹³. Nem szólt semmit¹⁴, csak elindult a búzamezőn¹⁵, a tanítványok pedig rövid tanakodás után követték¹⁶, akadtak azonban olyanok is¹⁷, akik az ellenkező irányba indultak el¹⁸.

Értelenség 13

Az aranyló kalászosok¹ már aratásra készen² nyújtogatták fejüket a vándor felé³, aki haladtában tépett belőlük⁴, és a kalászt szétmorzsolta a tenyerében, hogy végül csak a búzaszemek maradtak⁵, némelyek pedig a földre hullottak⁶, ámde ezek se mentek kárba⁷, mert a madarak azon nyomban lecsaptak⁸, és csőrükben vitték el zsákmányukat⁹.

János tanítványai mögötte¹⁰ ugyanígy cselekedtek¹¹, miközben egymás közt mesterük további sorsáról tanakodtak¹², és azt kérdezték egymástól¹³, hogy ugyan miért küldte őket ehhez a közönséges ácsához¹⁴, József fiához¹⁵, akit pedig előzőleg maga küldött el¹⁶, mindnyájan hallották a szavakat¹⁷: „Az én utam nem a te utad¹⁸!”

Tanakodás 14

Vagy nem azt jelentik-e ezek a szavak¹, hogy János hamisságot talált benne²? Nem ítélte-e méltatlannak rá³, hogy az Ő útját járja vele⁴? Most aztán egyszerre hozzá küldi őket⁵, sőt a lelkükre köti⁶, hogy eztán őt tiszteljék mesterükként⁷. Csoda-e ezek után, ha meg voltak zavarodva⁸, és voltak köztük olyanok is, akik egyszerűen elhagyták a tanítványságot⁹? Habár akadtak köztük olyanok is¹⁰, akik visszaemlékeztek János szavaira¹¹: „Jön utánam valaki¹²... és én még arra se vagyok méltó, hogy a saruját megoldjam¹³” – de hát azt még ők se gondolták komolyan¹⁴, hogy ezek a szavak pont egy félig írástudatlan ácsra vonatkoznak¹⁵. Izrael felkentje Dávid házából való lesz¹⁶, királyi ivadék¹⁷, és nem egy közönséges ács¹⁸.

Várakozások 15

Ő lesz az¹, aki Izraelt újra nagyvá teszi², és kibékíti a választott népet Urával³. Mert abban mindnyájan egyetértettek⁴, hogy a jelenlegi állapot csakis átmeneti lehet⁵, amivel az Úr oly gyakran sújtotta engedetlen népét⁶. De vajon nem hozta-e ki az Úr az ő népét⁷ a babiloni fogságból is⁸? Aztán hazaértek⁹, és Józsefet, a féltestvérét¹⁰ nagy munkában találták¹¹. Ruháját bőrköténnyel védve a szanaszét repülő forgácsoktól¹², egy oltárt készített a zsinagógába¹³ a legnemesebb fából¹⁴. Ahogy beléptek az udvarra¹⁵, csak egy pillanatra tekintett fel a munkájából, hogy meggyőződjön róla¹⁶, jó szándékú emberek jöttek¹⁷. Ő nem ment be a házba a többiekkel¹⁸, hanem kint maradt¹⁹, hogy testvéreinek segítsen²⁰.

Fogadtatás 16

János tanítványait gyanakodva fogadták a háziak¹, nem értették, hogy János elfogatása után² mit keresnek itt³. Ők még kevésbé értették⁴, mint a tanítványok, hogy elfogatása után miért hozzá küldte János a tanítványait⁵. Hozzá⁶, akit elküldött maga mellől⁷. A tanítványok elfogatása óta is tartották a kapcsolatot Jánossal⁸, így a kis udvarban is rendszeresen fordultak meg ismeretlen férfiak⁹, akik üzenetet hoztak Jánostól, vagy pedig a tanítványok üzenetét vitték neki¹⁰. Ezek a hírnökök mondták el azt is¹¹, hogy Heródiás nem meri bántani Jánost¹², mert retteg a néptől¹³, ezért csak rabságban tartja¹⁴, hogy ne tudjon ellene prédikálni a népnek¹⁵. Ám Heródiás felesége gyűlöli Jánost¹⁶, és asszonyi álnoksággal a vesztére tör¹⁷.

Jakab 17

Az egyetlen, aki lelkesedve fogadta őt hazatérte után¹, az Jakab volt², akivel a legjobban megértette magát a testvérei közül³. Hozzá hasonlóan volt álmodozó⁴, és ha tehetett, magányosan elvonult, és álmodozott⁵, amiért a többiek ugyanolyan mihasznának tartották, mint őt⁶. A többiek, akik túlságosan belemerültek a napi gondok posványába⁷, és nem gondoltak tovább a holnapi nap megélhetésének a nehézségeinél⁸, ezért aztán sem őt⁹, sem pedig Jakabot nem értették meg¹⁰. Ha pedig olyan dolgokról¹¹ kezdett beszélni, amiket azelőtt csak szombaton a zsinagógában hallottak¹², gúnyolni kezdték¹³, hogy miért nem rabbinak ment¹⁴, lám, annak még dolgoznia sem kell¹⁵. Jakab volt az¹⁶, aki elújságolta¹⁷, hogy menyegzőre hivatalosak¹⁸, egy közeli rokon menyegzőjére¹⁹.

A menyegző 18

Mikor elérkezett a menyegző napja¹, még jókor hajnalban útra keltek, hogy idejében odaérjenek². Az ég alján még csak egy alig észrevehető csík derengett bizonytalanul³, jelezve, hogy új napra virrad a világ⁴, mikor a kis csapat már úton volt⁵. Rajta, az anyján⁶, testvérein és azok családján⁷ kívül, még velük voltak János tanítványai is⁸, akik attól a naptól velük éltek⁹, kivették részüket a munkából¹⁰, és a család mindennapjainak részei lettek¹¹. Olyan természetes lett egyszerre¹², hogy a meglévő asztal mellé egy másikat is kellett csinálni¹³, és az asszonyoknak egyszerre több ételt kellett készíteni¹⁴, mintha mindig is így lett volna¹⁵. Csak az volt a különös¹⁶, amikor egyszerre mind eltűntek imádkozni¹⁷, de hát ezt is meg lehetett szokni¹⁸.

Újbor a régi tömlőbe... 19

Ő pedig hagyta őket¹, hogy vonuljanak külön², mert látta rajtuk, hogy össze vannak zavarodva³, mint a megriadt nyáj⁴, ha hirtelen pásztor nélkül marad⁵. Arról is értesült⁶, hogy titokban küldöttséget menesztettek Jánoshoz⁷, és megkérdezték tőle⁸, vajon az ács fiára gondolt-e⁹, mikor azt mondta: „...jönni fog utánam valaki¹⁰... akinek én a saruját se vagyok méltó megoldani¹¹”. Ekkor vált számára nyilvánvalóvá¹², hogy előbb-utóbb kénytelen lesz elbocsátani maga mellől János tanítványait¹³, mivel nem bölcs dolog¹⁴ „régitömlőbe újbort tölteni¹⁵”.

A menyegzős háznál 20

A Nap már a zenitjén trónolt¹, mikor megérkeztek a házhoz, ahol a menyegzőt fogják tartani². A ház a vőlegény apjáié volt³, jómódú gazda⁴, erre az alkalomra az egész falut meghívta⁵, és aki csak arra ment, az utak vándorait is magához hívatta, asztalához ültette még a legnyomorultabb csavargókat is⁶, hiszen egyszülött fia nősült ezen a napon⁷, és azt akarta⁸, hogy mindenki vele örvendjen⁹. Őket a násznagy fogadta¹⁰, és letelepítette az udvaron álló terebélyes mandulafa alá¹¹, hogy addig is, amíg a menyegző elkezdődik¹², frissítsék fel magukat étellel, itallal¹³. A házi szolgák nagy edényekkel jártak körbe, amikben víz volt¹⁴, hogy az utasok lemoshassák magukról az út porát¹⁵. Közeledett a napnak az az órája¹⁶, amikor elvonultak imádkozni¹⁷, úgyhogy a tanítványokkal elindult¹⁸, hogy elmélkedésre alkalmas helyet keressen¹⁹.

Szent hely 21

A falu egy völgy mélyén húzódott meg¹, a környező dombokra pedig olajfaligetek kapaszkodtak fel és szőlőültetvények², amiből a falu gazdagsága származott³. Az a ház volt a környéken a legnagyobb⁴, amit most hagytak a hátuk mögött⁵, és a gazdájáié volt a ligetek többsége⁶. A gazda gyakran kelt útra⁷, néha hónapokig volt távol az otthonától⁸, hogy üzleti ügyeit intézze⁹. Végezetül felértek egy helyre, ahol a néphit szerint Ábrahám Egyiptomból hazatérve¹⁰ egy éjszakára letáborozott¹¹, és oltárt emelt itt¹². Azóta is gyakran álltak itt meg vándorok¹³, akiknek épp erre vitt az útjuk¹⁴, és mindegyik egy újabb követ tett hozzá a már meglevő halomhoz¹⁵, úgyhogy az idők folyamán egész domb gyűlt össze kövekből¹⁶. Az oltár egy terebélyes olajfa árnyékében állt¹⁷, amely védelmet nyújtott a tűző nap ellen¹⁸. Az imádkozás pedig náluk a következő rítus szerint zajlott¹⁹: körülállták az oltárt²⁰, megfogták egymás kezét, behunyták a szemüket²¹, és hagyták, hogy egy titokzatos erő²² birtokba vegye a szellemüket, egész lényüket²³.

Rejtélyes erők 22

Nem, nem volt ez gonosz, démoni erő¹, ezt biztosan tudta², hiszen ez az erő földöntúli nyugalmat³ és szeretetet áraszt magából⁴, és a szeretet sose származhat a Gonosztól⁵. János tanítványai ezt se értették meg⁶, hiszen ők azt szokták meg⁷, hogy mesterük szavakkal imádkozik az Atyához⁸. Nem értették⁹, hogy szavakkal imádkozni az Atyához csak akkor lehet¹⁰, amikor a lényüket teljesen birtokba vette a Szent Lélek¹¹. Az utóbbi időben egyre inkább azt érezte¹², hogy nem mehet ez így tovább¹³, mert János tanítványai lépten-nyomon összehasonlították őt régi mesterükkel¹⁴, és ez már őt is zavarta¹⁵.

A tanítványok elbocsájtása 23

Most hirtelen elhatározással János tanítványaihoz fordult¹: „János hozzám küldött titeket², és én íme, elbocsájtlak benneteket³, és ugyanazt mondom nektek, mint János mondott nekem⁴, az én utam nem a ti utatok⁵.” A tanítványok arcán zavarodottság látszott⁶. Voltak köztük⁷, akik a földre szegezték tekintetüket⁸, majd végül mások elindultak⁹, és lassan a többiek követték őket¹⁰. Egyedül Júdás nem mozdult¹¹: „Én tudom, hogy János rólad beszélt¹², amikor azt mondta, én arra se vagyok méltó¹³, hogy a saruját megoldjam annak¹⁴, aki utánam jön¹⁵.”

Jókedvű forgatag 24

Mikor visszatértek a menyegzőre, a jókedv már a tetőfokán állt¹, vidám emberek mosolyogtak vissza rájuk a ház minden zugából², lerészegedett férfiak bambán megbámulták őket³. Csak az ifjú pár ült megszeppenve a főhelyen⁴, semmit se értve az egészből⁵, mint akik csak úgy idekerültek⁶, és nem értik, hogy miért ez az általános vidámság⁷, mikor ők úgy megvannak rémülve⁸. Ekkor odament hozzá az anyja⁹: „Fiam, fogyóban van a bor¹⁰, és féltő, hogy kitör a botrány¹¹, ha a vendégek asztalára nem jut elég¹²”. Ő az anyjára nézett, és megkérdezte: „Mi közöm hozzá¹³?” Az anyja azonban megparancsolta a szolgáknak¹⁴, hogy tegyenek mindent úgy, ahogy a fia mondja¹⁵.

Ő pedig utasította a szolgálkat¹⁶, hogy az üres edényeket töltsék meg egyharmadig vízzel¹⁷, a többit pedig egészítsék ki tömény borral¹⁸, majd az egyharmadig telt boros edényeket is feltöltötte vízzel¹⁹. Ezután a borból kóstolót küldött a násznagynak¹⁹, aki azt hívén, hogy újfajta bor²⁰, hívatta az örömapát²¹: „A vendégségben az a szokás²², hogy először a jobbik bort adják a vendégeknek²³, és miután már lerészegedtek, azután a rosszabbikat²⁴, te azonban fordítva csináltad²⁵...”

Százdi Sztakó Zsolt Elébeszélések könyve című kötetét a következő számban folytatjuk.

A Szerk.

DEMETER ZSOLT

Betûim

Komikus,

kajla, ákom bákombind,
ha egyik kihajlik és a másiknak int,

feldől a rend.

Rohannak féktelen, mint kehes ló után a barázda
éktelen cikk-cakk vonal nyújtózik a papíron végig.

Ezek a sorok őrzik, védik agyamb titkát,
benne álmodik, lázong ezer bátor gondolat,
szívemből rakéták szikrája pattan,
rohannak véren, csatornáin az ereknek,
betût, papírt, formát keresnek,
isteni ösztön hajtja, meg nem állnak.

Aztán gyűrötten lógnak és várják
sorsukat,
a véget,
a lángot,
és mint kézirat-vértanuk elégnak.

BÍRÓ PÁL TIBOR

A túlélés mérlegén

Második fejezet

Tüske magába zárkózva bámulta a holdfényben előbukkanó dombok körvonalait, aztán felállt helyéről és kikönyökölt rajta, hogy nyugalmit keresse a mozdulatlan tûnő csillagrendszer ragyogásában. A szerelvény gyorsuló kattogással, egyre sebesebben siklott, néha zajosan átkelve patakok, folyók vashídjain, mintha hideg rázta volna ki az egész vonatot, miközben falvak átkelőjénél lassítva bele-bele füttyentett a hûvös éjszakába. A nyitva felejtett ablakok kifakult függönyeit rángatva lobogtatta a huzat, mintha búcsúzkodott volna a tájtól, szélvészfényként röpítette a zsúfolásig tele szerelvényt Erdély határának irányába. Pali láthatatlan maszkja mögé burkolózva még szüleinek szavait emésztette zavarodott elméjében, amikor a távolodó vonatban egyre jobban kezdett felerősödni a tomboló sorstársak lármája. Csalóka módon, egy darabig úgy tûnt, mintha egyeseknek megváltás lenne a katonaságba menetel, mint nagy lehetőség a családi fékek elöl megszabadulni, de később rájött, hogy az ital beszél belőlük. Nyilván a helyzet függvényében többen jártak ebben a cipőben.

Nemsokára megjelent a viharok tûnő tomboló serege, amely végigseper az egész szerelvényen. Tüskét sem kímélték a helyzet magaslatán. Kezébe nyomtak rögtön egy literes üveget tele nova szőlőből készült ízletes, de három emberes borral és addig biztatták míg bele nem született a jelenetbe. A főmatador, aki buzgón biztatta Tüskét, hamar felismerte benne régi barátját. Ferkónak hívták és a marosvásárhelyi építészeti szaklíceum végzős diákja volt, mindazok mellett, hogy borivó bajnoka volt generációjának.

-Húzd meg pajtás! – mondta Palinak, miközben szorongatta örömeiben a barátja vállát.

-Igyunk egy könnyebb katonaszolgálatra! – jelentette ki recsegő hangján.

-Hát legyen könnyebb! – válaszolta Pali, koccintva üvegével pohárhány miatt és meghúzta jócskán annak tartalmát, aztán helyet foglaltak és elkezdődött a borozással együtt járó, hosszan tartó beszélgetés.

-Neked hová szól a behívód? – kérdezte Ferkó türelmetlen kíváncsisággal.

-Medgidiára. – válaszolta Pali, nem igazán büszkén.

-Hát az hol a nyavalyában van? – kérdezték a többiek.

-A tengertől nem messze, a sirályok birodalmában. – válaszolta Tüske kissé cinikusan.

-Csak nem a tengeren túl? – kérdezte Ferkó igazi bamba képével, amire már Pali is nevetve válaszolt:

-Ne aggódj Ferkó, mert határon kívül nem engednek.

Erre mindenki elötört a nevetés, aztán Péter Andris sem hagyta szó nélkül:

-Jó hogy te üdülni mész a tengerpartra... – aztán emelve üvegét kijelentette – Igyunk most egyet Medgidiára.

Magyari Zoli, aki eddig hallgatózva állt a fülke ajtójában, megkérdezte a fiúkat:

-Közülünk még ki megy olyan messzire? – amire választ egyikük részéről sem kapott.

-Mi egytől-egyig kömüvesek vagyunk és Bukarestbe tartunk a „Fehér Ház” szépítéséhez. – dobta be Ferkó, megszakítva a többiek esetleges hozzáfűznivalóját, ropogósan nevetve.

-Inkább húzzátok meg az üveget, mert kezetekben fog felforrni a bor, mondta kipirosodott arcával, aztán rágyújtott a „Nótáskedvű volt az apám...” című kedvenc nótájára.

Az aranyzínű nedű hamar meghozta hatását és a többiek sem maradtak el Ferkótól, aztán felcsendült az „Akácos út”, amely Tüske nótája volt és nagyon szépen tudta dalolni. Szép csendesen beindulva az egész szerelvény dübörgött a magyar népdaloktól és terjedt a köddé növekvő cigarettafüst, melyet majdnem hasítani lehetett volna.

A nagyoskodás miatt akkor mindenki cigarettázott, még azok is, akik életükben nem fogtak cigarettát a kezükben. Meg is tette hatását a füst, mivel sápadt arcú áldozatait, a rosszullettől levegőzni parancsolta a szerelvény nyitott ablakaihoz. Éjfél után kalauzok látogatása tartott pihenőt a nótázóknak. Kényes hangulatban kapkodták elő kísérőleveleiket, melyek egyben a vonatjegyet is szolgálták. A szűkszávú kalauz lassú mozdulatokkal kattogtatta jegycsíptető szerszámát, miközben figyelmesen ellenőrizte a levelek tartalmát. Tüskéék fülkéjéhez érve hangosabb jó estét kívánt az iratokat követelve. Miután lekezelte jegyeiket, figyelmeztette a társaságot, hogy, aki Brassóig utazik, az készülődhet, mert nemsokára következnek, aztán legyintett egyet és alig érthető szavakkal könnyű bakaságot kívánt, majd távozott. Erre nagy nevetés tört ki a Tüskéék csapatából, hiszen egymásra nézve szót értettek abból, hogy jobban hasonlított egy kéményseprőre, mint egy jegycsíptető kalauzra. Tréfából egy páran közülük sliccük gombját ragadták meg a babona kedvéért, hogy szerencsét hozzon a fura látogató. Közben a ritmust diktáló Ferkó aggódva jegyezte meg:

-Kedves barátaim, elég figyelmetlenek voltunk, mert az ártatlan kalauzt még borral sem kínáltuk, de hát a savanyú képe talán még jobban elcsavarodott volna a mi nova borunktól.

Erre aztán ordító nevetés tört ki a többiekből. Lassan csikorogni kezdtek a fékező kerekek, az utasok figyelmébe ajánlva Brassó közeledtét, aztán megjelentek az állomás gyér fényei, jelezve, hogy a vonat besiklott a peronra. Közvetlen a mozdony utáni vagonokból özönlöttek a regruták, elárasztva rövid időn belül az egész állomást. Paliék az ablakhoz tolongva figyelték a nagy nyüzsgést, amikor az indulástól meglódult a szerelvény. A társaság mély sóhajtozások közepette vonult a helyére. Tüske megjegyzése törte meg a csendet:

-Fiúk, nemsokára átlépjük a régi határt.

-Mit tehetünk most, ha nem volt szerencsénk a szülőföldön maradni? – jegyezte meg Ferkó indulatosan, aztán csendben mindenki cigarettára gyűjtött.

Hamarosan ismét hömpölygött a füst, elárasztva a vagon fülkéjét, mivel a hűvös levegő miatt az ablakok becsukva maradtak. A vonat sebesen siklott Brassó hegyei közé, kígyózva a Tömös völgyében fölfelé haladva Sinaia irányába. Az ottani időjárás kiszámíthatatlansága rövidesen jelét adta az éjszakában, mintha együtt érzett volna a fiúkkal, esőcseppekkel áztatta az ablakokat. A vonaton eluralkodott a csend, miközben sokan kidőltek a fáradságtól. Ki ahogy érte egymásra borult, s meggörnyedve próbált lopva időt szentelni a pihenésre. Kínos percek következtek, hiszen a kényelmetlen körülmények senkit sem kíméltek. A nova bor is meghozta hatását, becsülettel átadva üzenetét a fiúknak Bacchus isten részéről.

Tüskét nem igazán kerítette hatalmába az álom és a tehetetlenségétől szenvedve megszólította halkán Ferkó barátját, aki titokban talán hazalopódzott gondolataiban.

-Kéne faljunk valamit, mert kavarog a gyomrom. A nova betette az ajtómat savassága miatt. – mondta Ferkónak, aki szintén ettől szenvedett.

-Igazad van. – fejezte ki Ferkó egyetértését kurtán, Palinak.

Gyors ütemben előkerült a harapnivaló, aztán egymással szemben ülve térdeikre helyezték a Tüske faböröndjét, asztalt rögtönözve. Hamarosan megkezdődött a mohó falatozás. Pali illemből a többi társát is kínálta, akik bután fejet rázva elutasították a lakomát.

-A disznótor nem erőszak. – jegyezte meg teleszájjal Ferkó, aki szinte örvendett magában, hogy több marad meg számukra.

-Ki tudja még mikor ehetünk nyugodtan? – szólalt meg Tüske, Ferkó tekintetét fürkészve.

-Szerintem erre nem lesz alkalom egyhamar. – válaszolta Ferkó és vágott a szemével.

Miután befejezték az étkezést, gondosan visszapakolták a megmaradt élelmet és kiléptek a folyosóra cigarettázni.

-Kérnél még egy kis nova bort? - kérdezte Ferkó a meglepődött Palitól.

-Isten őrizzen tőle! – válaszolta Tüske.

-Remélem nem gondoltad komolyan.

-Habár egy kis feketekávét ihatnánk a Zoliéból. Legalábbis, ahogy tudom, még maradt egy kevés a termoszában.

Ferkó visszalépett a fülkébe feketét potyázni, mondhatni pechére, mert Zoli mély álmában horkolt. Paliból kitört a nevetés, amikor meglátta a csalódástól eltorzult arcát Ferkónak.

-Sebaj cimbora. – mondta nevetve, mert a feketét odaképzeltük cigarettázás közben.

Még tartott a cigarettákból, amikor a hátuk mögött megszólalt a halk szávú kalauz, aki szellemi csendben előre-hátra járkált a szerelvényen, már portyázó hangulatában.

-Csak elkel a nova bor... – jegyezte meg Ferkó, és máris belépett a borosüveg után.

Tüske addig szóval tartotta a jegycsípőt, aki feje mellett bekukucskált a fülkébe, szinte sürgetve tekintetével az üveg érkezését. Aztán biztonságba helyezve, megmarkolta az üveg nyakát és a fiúk felé emelve tósztot mondott. Befejezésül még odabökte nekik:

-Kívánok nektek könnyû bakaságot! – s azzal fenéig ürítette az üveg tartalmát.

-Köszönjük szépen. – mondták a fiúk és alig tudták türtöztetni magukat, egymást csipkedve, hogy szembe ne röhögjék a csámpás kalauzt, akinek a könnye is kicsordult a novabor hatásától.

Aztán kezet fogtak vele, mielőtt továbbindult volna portyázó útjára. Ezt követően még jó ideig szórakoztak a jeleneten, aztán a monoton kerékkattogás elfárasztotta őket. Lassan mély álomba ringatta őket is a szerelvény, füttyöt hányva az egyre csak távolodó szülőföldjükre, miközben röpítette utasait Bukarest irányába.

Nemsokára egy éles hang riasztotta az alvókat. Mintha más bolygóról jött volna, persze Zolitol származott.

-Odanézzetek micsoda lángok a mezőn! – ordította oly buzgón, hogy mindenkit felzavart álmából.

-A ploiestii kombinát kéménylángjai, te szerencsétlen! – dörmögte Ferkó, és meglegyintette a Zoli tarkóját, visszaülván mérgesen a helyére.

A többiekben is nagy felháborodást keltett meggondolatlan cselekedetével. Mindenki szegény Zolit szidta a falcs riadóért. Szégyenében azt sem tudta, hogyan kérjen külön mindenkitől bocsánatot. Sláger lett az eseményből Ploiestitől Bukarestig. Lassan kivirradt és a megjelenő kopár mező közepén egy rendezett jegenyefasor jelezte a Bukarest irányába tartó fő utat, amely párhuzamosan haladt a vasúttal. Elvértve hatalmas kukoricatáblák váltogatták egymást, ahogy a vonat tovasiklott közöttük, aztán látni lehetett egy hatalmas vetési varjú sereget, amely a felkelő nap irányából Bukarest felé tart. Tüske erre dudorászni kezdte a „varjúserег lepte el az egész tájat, s odahaza gyász borít be minden székely magyar házat” részletet a székelyek himnuszából, amire Ferkó barátja is reagált röviden:

-Tiszta igazad van, Palkó barátom, mi ide, ők meg oda, mint a malmozás csiki-csukija. Inkább tartsunk cigarettaszünetet! – javasolta társainak, aztán kilépett ingerülten a folyosóra.

A többiek szótlánul követték, kifejezve egyetértésüket. Nemsokára az égen ragyogott a nap és fényében fürdött az őszi színek pompájával e kietlen táj, amely teret adott egy végtelennek tűnő síkságnak. A főúton egyre szaporodó gépjárművek jelezték fővárosunk közeledtét. Vonatunk is, mintha egyre hangosabban zakatolt volna az egyre növekvő sebessége miatt, mint egy igazi sportoló az utolsó száz méteren. Az út mentén rozsdásodó fémtáblák jelezték Bukarest küszöbét. A megkopott festékkel írt kongresszusi idézetek fölött a Kárpátok géniusza vigyorgott feleségével, Elenával, aki külön hatalmas táblán ékeskedett. Szimbolikus jelentése miatt az embernek minden eszébe jutott, csak éppen az elérzékenyülés kerülte el az arra járókat.

Közben megkezdődött a lassú fékezés és a szerelvény pillanatok alatt berobogott Bukarestnek az északi pályaudvarára, ahol a lózinkák mögötti valós életkép elevenedett meg. Cigánygyerekek seregei rohanták meg éhesen a szerelvényt kéregetni. Közvetlen az állomás melletti üzletek előtt hatalmas sorokban tolongtak az emberek, főleg az idősebbek. Elkeseredett emberek tucatjai remélték a friss tejet és kenyeret. Országunk életre ítélt emberei voltak, akik biztosították az akkori politikában mártózó hiénák jólétét.

Óriási füttyszó jelezte a végállomást, miközben zökkent egyet a szerelvény és megállt. Elkezdődött egy eszeveszett kapkodás, amely felelevenítette az indulás pillanatát. Mintha senki sem akart volna tudomást venni arról, hogy bőven maradt még idő a további csatlakozásokig. A fáradságtól mindenki türelmetlen és ideges volt. Egymást tuszkolva szálltak le az emberek a vonatról, amely értelmetlen vitákat szült. Egyesek hagyatkoztak, mások egyeztettek, mintha előre tisztában lettek volna sorsukkal.

Annyira felgyorsultak az események, hogy több meleg kézfogás után Tüske egyedül találta magát az állomás egyik padján, kezében faböröndjét szorongatva. Hirtelen cigarettára gyújtott, hogy kissé magához térjen a hatalmas zûrzavarban. Néhány vasutas haladt el mellette, akiktől rögtön megérdeklődte a Medgidára tartó vonat indulási időpontját. Azok kedvesen informálták és egyben megnyugtatták, hogy még egy jó óra odáig.

Kofferét a pad mellett hagyta és előre-hátra kezdett sétálni, figyelgetve az emberek arcvonásait. Annyira beleélte magát a morfondírozásba, hogy szinte fortyogott a méregtől és főleg a tehetetlenségétől. Volt egy előérzete, hogy egyedül fog nekiindulni Medgidiának, ami lassan meg is valósult.

Észre sem vette, hogy követve van egy cigánygyerek által, annyira belemerült a bosszankodásba. Egyszer csak elejébe állt a maszatos arcú, öt éves körüli, kócos hajú gyermek, aki remegve az éhségtől szótlánul nyújtotta feléje a kezét. Az éles őszi levegőtől didergett, egyik talpáról a másikra állva, hiszen meztláb kéregetett.

Amíg Pali zsebeit keresgélte, megszólalt a kócos hajú jövevény:

-Bácsi, ad valami pénzt? - selypítette ártatlan hangon.

-Adok öcskös, csak légy türelemmel! – mondta Pali, és markába nyomott egy pár darab aprópénzt.

-Adjon isten neked még többet! – kiáltotta, és azzal nekiiramodott a tömegnek, csattogó talpacskáival a hideg peronon. Tüske mosolyogva nézett utána, amíg elvegyült az emberek között. Aztán odalépett az állomás egyik szökőitatójához és jó nagyokat kortyolt az égő pokolra, miután megmosta arcát hideg vízzel. Unalmában elsétált az információs irodáig, ahol ugyanazt elpapolták, mint amit a vasutasoktól hallott. Okosabb nem lett tőle, viszont megnyugodva tért vissza bőröndjéhez. Ott helyet foglalt a padon és figyelte amint a vonatok váltogatják egymást. Egy újságáros lányt pillantott meg, aki hatalmas vászontáskájából friss újságot osztogatott. Hirtelen felpattant a padról és vásárolt egy Ifjúság Szikrája néven ismert újságot. Aztán visszaült a padra és olvasni kezdte az utolsó két oldalát. A lapok többi oldalai a diktátor elcsépelte, unalmas szövegével voltak tele és ennek nyomtatékaul még mosolygott is az első oldalon rámutatva a főváros új arculatának makettjére a bal kezével. Gyomrot felkavaró látvány volt, melynek hatására Tüske összehajtotta és maga mellé tette a padra, aztán ismét a valódi élet szürke mozgóképeit próbálta felöltöztetni meleg színekkel. Közben eszébe jutott, hogy telefon után kéne néznie. Ismét elindult kereső útjára, reménykedve, hogy működőképes telefonra talál, és értesíteni tudja szüleit a holléte felől. Sajnos nem járt sikerrel és füstbe ment tervnek bizonyult.

-A boldogságtól ordítani tudnék. – mondogatta magában, miközben leengedett orral visszatért bőröndjéhez, majd tovább szenvedve az unalomtól, látcsövet csavart az újságból és ütögetni kezdte lába szárát ritmusosan, utánozva a kattogó vonatkerekek ütemeit.

Aztán érkezett az indulás időpontja. Végre megszólaltak az elavult régi hangszórók és bejelentették, hogy a konstancai gyors tíz perc múlva indul. Pali már talpon volt, szorongatva bőröndjének kemény fülét és izgatottan várta az indulást.

A harmadik vágányra érkezett meg a vonat. Megállása után hatalmas tömeg zúdult le róla, melyet Pali első látásra nagyon furcsállt. Mintha nem odavalósi emberek lettek volna, annyira furcsán hangoskodtak a peronon. Tüske megvárta, amíg szétoszlott a nagyobb része a tömegnek, aztán megközelítette a szerelvényt. Kellemetlen bűz csapta meg az orrát. Hosszú szerelvény volt a harmadik vágányon, amely Moldvából érkezett és a fővárost érintve Konstancának tartott Medgidián keresztül. Tüske a hozzá legközelebbi ajtón beszállt a vagonba és kinézett magának egy szelídebb helyett az ablak mellett, ahol fabőröndje is jól elfért. Aztán elkezdtek özönleni az utasok, egymást lökdösve helyekért. Pali az ablakon keresztül utolsó pillantásokat vetett a bukaresti pályaudvarra és közben félszemmel figyelte a tolongást. Nagyon felháborító látványnak bizonyult az eluralkodó nemtörődömség, amely egy magas fokú igénytelenségből fakadott. Lassan kezdett kitisztulni a Tüske elméjében a hatalmas bűz okozója, aki nem volt más mint az ember „utazó” szerepében. Amikor aprólékosan szemügyre vette a vagon belsejét, megtalálta önmaga kérdésének a pontos válaszát. A lehántott hagyma héjától az üres üvegekig és az ételmaradékoktól a cigarettacsikkéig, egyszóval megnevezett szemét övezte a székek alatti területet. Dühében felállt és megnyitotta az ablakot, aztán cigarettára gyújtott, hogy inkább a füstjét szívja, minthogy az émelyítő bűzzel hadakozzon. Nemsokára megtelt utassal a vonat és recsegni kezdtek a diffuzorok. Megrándult a szerelvény és lassú ütemben, lustán megindult Konstanca irányába.

Tüske ösztönszerűen előkapta kabátja belső zsebéből a gondosan őrzött családi képet, és megfedkezve környezetéről, félhangosan elkezdett magyarázkodni anyanyelvén, aztán búcsúztatni kezdte Bukarestet. Miután vizuális memóriájába rejtette a peronon elmaradt arcokat, visszaült helyére és kissé megrémült a rámeredő szempároktól.

Próbálta álcázni meglepődését, aztán ráeszmélt egy érdekes felfedezésre, amely nem igazán töltötte el boldogsággal a szívét. A biofizikából jött ihletét keresztelte meg, a nyomor ozmózis jelenségének nevezve, ugyanis a kinti arcvonások, átszívárogozva, megegyeztek a benti arcvonásokkal, persze közöttük egy tovasikló vonattal. Ezen morfondírozott sokáig, magába temetkezve, miközben szemügyre vette aprólékosabban utastársait. Szokatlan beszédstílusuk igenis megegyezett ruhaviseletükkel, amely Pali számára egy teljesen idegen kultúráról árulkodott. Hirtelen az édesanyja megjegyzése csengett a fülében, amikor törökösen hangzó nevét emlegette Medgidiának.

-De igazad volt anyám... – futott ki a száján ismét magyarul, aztán tekintetét az ablakon felejtve belebámult a messzeségbe. A vonat közben nagy sebességgel robogott a mezőgazdasági földterületeken keresztül. Tüskének eszébe jutott az őszi betakarítás, kommunista érájának papíron eltúlzott eredményei, miközben a kopár síkságon keresztül haladtak.

-Drága sulisévek... – mondogatta magában, aztán kedves emlékeit kergette a Régen környéki gyümölcsösök között.

A vonat megszokott kattogásával száguldott egyre távolabbra röpítve Tüskét, most már az öreg Duna irányába, amikor hirtelen fülsiketítő zajjal kezdett fékezni a folyamot áthágó Cernavoda hídja előtt.

Az átkelő vonal foglalt volt, mivel egy Konstanca kikötőjéből érkező tehervonatnak adtak elsőbbséget. A személyvonat lassan megállt és ismét kitört egy kisebb pánik. A vasutasok ordítózva rohangáltak, minden utast figyelmeztetve, hogy nehogy elhagyják a szerelvényt. Enyhén szólva kissé nevetséges volt a jelenet, amire Pali cigarettáját meggyújtva, ismét kikönyökölt az ablakon. Túltéve magát az egészen, gyönyörködni kezdett az öreg Duna páratlan szépségű vízi világában, már amennyit láthatott az ablakból, de hát elég volt számára, hogy pillanatnyilag földobja hangulatát. Végignézett a partot szegélyező görnyedt füzek víz tükrében fürdőző koronáin, melyeket gyöngéden végigsimogattak a vontató uszály által keletkezett fodrozó hullámok, aztán a vonuló madár csapatok seregeit fürkészte, amint szabadon szállnak a kék Duna felett a ragyogó napsugárban. Figyelmét egy horgászcsoport ragadta meg, amely a parton settenkedett egy füstölgő tábortűz körül. Tüskének összefutott a nyál a szájában, amikor csak gondolatban latolgatta a halhúsból készült ínycsiklandozó finomságokat. Aztán nagyot sóhajtva próbált beletörődni sorsába, s mivel keserű ízbe torkollott a valóság, nem volt más választása, mint visszaülni ismét a helyére. Nemsokára egy hatalmas füttyszó után elindult a szerelvény recsegve-ropogva keresztül az öreg acélhídon, aztán ütemesen felgyorsulva ismét száguldott az ismeretlen felé.

Tüskét lassan kezdte hatalmába keríteni az éhség, párosulva egy kínos fejfájással, de hát dühében megfogadta, hogy csak akkor fogyasztja el maradék ételmét, amikor megérkezik. Őszintén a körülmények sem adtak erre lehetőséget. Így hát tovább szenvedett korgó gyomorral, hallgatva a hangoskodó utastömeget.

Nem maradt más hátra, mint a táj kopárságát csodálni, mindaddig, amíg új útitárs jelent meg, követve a vonat menetirányát. Nem volt más, mint a Dunát a Fekete tengerrel összekötő széles csatorna, amely földrajzilag oda nem illő, mesterséges úton született. Kirakott betonborduráival valami titokzatos dolgot sugallt, végigmarva az agyagszínű tájat. Parancsra odaerősakolt, használhatatlan víztömegnek bizonyult, amely orosz javaslatra, sötét színével fitogtatta mélységét. Mindkét partján a bordurák között elszaporodott gyomnövények adtak magukról életjelt. Így kísérte végig Tüske Palit a félelmetes csatorna, mintha nagyon akart volna mondani valamit.

Az utasok felelevenedő fészkelődéséről megítélve, Pali következtethetett a közeledő város nevére, melyet Medgidianak hívtak. Egy álmos szemű kalauz is előkerült, aki megcélozta kérdésével Tüskét, látván a mellette lapuló faböröndöt.

-Lapátolni visznek fiú? – hangzott el nyersen kérdése.

-Nem kérem, – válaszolta Pali – tudomásom szerint légvédelmi alakulathoz vagyok köteles jelentkezni.

-Hm, ezt már mástól is hallottam, és mégis ott kötöttek ki a kanálison.

Azzal lepecsételte Tüske kísérelését és faképnél hagyva a fiút továbbállt. Mondhatni Pali sem tartotta érdemesnek felülni a kalauz kijelentésére, hiszen alig várta, hogy idegtépő útja már végetérjen.

Nemsokára elkezdődött az elkerülhetetlen tolongás.

-Következik Medgidia! – üvöltözték az utasok.

-Most következik Medgidia városa! – hangzott el több más utas szájából, aztán a szerelvény is jelét adta érkezésének, süvítve fékező kerekeivel.

Pillanatokon belül már Medgidia állomásán rostokolt a vonat. Tüske Palit a régi westernfilmek állomásaira emlékeztető kép fogadta, kissé eltérve a sivatag felől áramló szélről, amely ördögcsereket görget. Rozsdásodó bádoghordókban tárolt fáradtolaj szaga terjedt a levegőben, és persze az állomás alkalmazottjai nem hordtak derekukon forgópisztolyt. Ugyanakkor oldalbordára tapadt bundával ácsorgó hűséges vendégfogadó hontalan ebek sorakoztak a vonatról leszálló utasok előtt, akik ételmaradékaikat szétdobálva jelezték hazaérkezésüket.

Pali meglepődve a meleg fogadtatástól, fáradtan lépkedett bőröndjével a kezében, vízcsap után fürkészsze. Bőre majdnem, hogy ragadt az izzadságtól, és alig várta, hogy víz érjen az arcához. Közben a kóbor kutyák nesztelenül követték lépteit, amíg Tüske rátalált az állomás itatójára, aztán amikor a víz elötört nagy csobbanással a csöböl, szétriadtak egy kis időre. Pali valósággal megkönnyebbült a mosakodás után, aztán egy árnyékosabb helyett keresve bőröndjére ült és elővette maradék elemózsiját. Négy lábú követői lassan visszabátorkodtak és nemsokára Tüske körül teljes volt a csapat. Így hát mindenki részesült a maradék élelemből. Aztán Pali csak mosolygott, hogy egy sorsra jutottak, ugyanis azt a keveset elosztva senki nem lakott jól. Nem messzire tőle a rakodómunkások értelmetlen civakodással, nagy lármát csapva végezték feladatukat a rekkenő hőségben. A peronon vadócgalembok csapata szállt alá, megrohamozva az eldobált kenyérmaradékok morzsáit. Pali az állomás környékét kezdte vizsgálni, amely gazdag látványt nem igazán nyújtott számára. A lemenő nap irányában mintha egy dombocska emelkedett volna ki a végtelennek tűnő síkságból. Persze valami lakónegyeddél volt zsúfolva, amely egy hatalmas szőlős határáig terjedt. Hullámzó seregélycsapatok árulkodtak felőle, melyek mintha az égből érkeztek volna, úgy csaptak le a szőlősre, néha még a napfényt is eltakarva.

BORSI ISTVÁN

Epe-gram, ma 2009 telén

Kesernyés hunort rossz sorsa sodorja
Fénytelen létre: Halálból halálba.
Gyorsét-termében, műanyag mandula
Virágát falja, neki rendeltetett.

2009.01.07.

FORGÁCS MIKLÓS

Nagy népi piercing

(közelmúlt) Tánctól csatakosan fekszenek a népviseletes, kifulladt lányok és fiúk a fűben. Egy megörzendő, letűnőfélben lévő kultúráért, a hagyományos népi értékekért, a paraszti létforma emlékezetbe véséséért tettek valamit az imént. Felléptek. Egy hajdani közösség táncait mutatták be, érezték át szenvedéllyel a múlt egy szeletét, amivel annyit tudunk kezdeni, hogy dédelgetjük, s mindent magunkra aggatunk, ami életöröm, a test cifrázása, a kedv hullámozása, a hangulat féktelen kitérése, a létezésbe való belefeledkezés, a páros teremtés lágy rezgése, a múzeumlátogatás zsigeri forradalma, az örökkévaló ünnepek pillanatai, a földszag és a verejtékcirógatás. Az egyik alsószoknyák fehér redőibe, felsőszoknya mintás harsányságába, hímzett blúzba és aranyszállal kivarrt mellénybe rejtett mai lány hirtelen kinyitotta a száját, és... Na jó, bevallom fellépés előtt pillantottam meg a tánccsoportot, brizolittal lekeszert falú kultúrház, málló hátsó betonlépcsőjén üldögélve. Semmi paraszttromantika, bohémszentiment. Mai lányunk szétvetett lábbal, ősanjáink viseletével jótékonyan szelídített öllel ült a szürkéségben, arcán kiábrándult háziasszonyok, ebédőzés előtti semmitmondó undora. Térdére támasztott kezében cigaretta fityeg. A lány üresen áhítva a füstöt kinyitja a száját, s a nagy hagyományörzés árnyékában megcsillan a nyelvén valami. Egy piercing. Pergő, piros húsába belelőtt testékszer. A tradíció kiterjesztése. Nagy népi piercing.

(közeljövő) A legújabb Szlovákiai népviseleti lexikon, a magyarlakta területeken huszonnégyféle fő piercingviselési hagyományt ismertet. Ez az ékszer szerves részévé vált a népi ruházatnak. Lehet rejtve csak a tánc igen hangsúlyos pillanataiban felfedve használni. Ennek példája a mátyusföldi nyelvösszeverős, amikor is az amúgyis leplezetlenül erotikus figurák után, a partnerek kiöltik felékszerezett nyelvüket és a másik felé lódítják, s a zenekar is egy „aufakt” szünetet tart mikor megcsendül a két finom darab. Ismert még a magyarbódi szemöldösszeakasztós, vagy az ungvideki köldökdörgölős. Persze csak a szakképzett piercingfigura oktatók taníthatják be a népi kultúra ezen különlegességeit, hiszen nagy a balesetveszély. A népszokások közül megemlítendő A gömri bicskás pirciengezés, vagy a „new hont”-i piercingre akasztott bográcásban főzés. Nagyon nagy hagyománya lett az utóbbi időkben a népi kézműves piercingnek. A szalmafonatú-, vagy a kukoricacsuhéból sodort, esetleg a termésekből összeügyesekedett, valamint a kézi szövésű és nem utolsósorban az ügyeskezű piercing-korongozók készítette cserép testékszerek nagyon jól mutatnak a köldökben, a mellbimbóban, vagy a fej különböző tájain. Természetesen attól függően melyik testtájon helyezi el piercingjét az ifjú népművész, viseletében gondosan körülhímzett, vagy pitykével, díszgombokkal, pántlikákkal felékesített lyuk van kialakítva. A néprajzi múzeumok már külön piercing-osztály nyitását fontolgatják, hiszen a népi-body art fantáziának nincsen határa. Az Ágh Tibor munkacsoport már gyűjti a testékszer témájú népdalokat és népi vajákos piercing-ráolvasásokat. Például a „Az én rózsám könnyű teste pircienggel van kirakva”, vagy a „Hull a pirciengemre a könnyem, elhagyott a szeretőm” kezdetű dalok. A már nyugdíjas kutató, a téma nemzetközi szakértője Pusko Gábor a roma kultúra és a piercing kapcsolatáról írt egy hatalmas monográfiát, különös tekintettel az ékszer rontásúzó funkciójára. Lapunk úgy tudja, már szervezik a nemzetközi piercing-konferenciát is, melyről részletesen beszámol a Szülőföldünk napilap négyoldalas Új Szó melléklete.

Szójabab védőbeszéde

Növénytársaim! Tudom, hogy sokan eretneknek tartanak, mert nem osztom a többség hitvallását világmunka kialakulásáról. Tudom, sokan úgy gondolják, gyengítem az ősi legendák földidézésével növény-nemzeti öntudatunkat. Mesterem a Bölcs Takarmányrépa a teljhatalmában eltévelyedett emberiség bűnének tartotta a mi felemelkedésünket. A bűn szó nekem is sértette rostjaimat, de mindig nyugtalanított az önáltatásnak az a foka, melynek hívei azt is tagadják, hogy az emberek valaha uralták ezt a bolygót. Hiszen értem én, hogy végignézve hatalmas embertelepeinken, nehéz elképzelni, hogy ez a haszonlány, mely megbízható kontaminált trágyaforrásunk, valamikor is önállóan létezett és működött, és nem volt ráutalva a növényi találékonyaságra és gondoskodásra. De ez nem készíthet minket hazugságra.

Igenis az emberbirodalom felelőtlen és tehetségtelen növényvédőszer felhalmozásának köszönhető, hogy gyökereinket kitéphettük a rögök rabságából, hogy hersenő, vagy éppen lötyyedő növényi húsrunk egy része idegrendszerre csomózódott és lehetővé tette a független tudatos életet. Mondjuk ki: mutánsok vagyunk! Mesterséges anyagok túl tökéletes teremtményei. Az egyre csodálatosabb összetételű vegyszerek, egyre pezsdítőbben hatottak ránk, s az emberek pedig egyre paralizáltabb vegetációvá silányultak, testük végül már csak a nekünk elviselhetetlen napfényt volt képes átalakítani műtrágyává. A Pázsitfű News nemrég arról írt, hogy az általam indított biohomotermelő mozgalom természetes embervédő szereinek rossz tárolása a mozdulatlanság, és a napfényben fürdés rémisztő állapotába vezetheti vissza társadalmunkat, életkörnyezetünkbe szivárogható beláthatatlan következményei lehetnek. Tudom, az az elképzelésem, mely szerint nem az az életet éljük, amire eredetileg születtünk sarlatánság és áltudomány a népi fitokráciánkban. Úgy gondolom, ha bármelyik növénytársam venné a fáradságot és belenézne egy szépen érő embergyerek tekintetibe, felfedezne valami távoli értelmet benne. Öntudatos szójababnak tartom magam, de vallom a leghitványabb gaz-ember is alapvetően szabadnak született. Bevallom, valami vonz ezekhez a magatehetetlen testekhez, sőt készíttetést érzek szétfeszíteni azokat a félig összenőtt szájakat, és kiáltani akarom: örölj meg fogcsonkjaiddal! Nem tudom milyen ősi örökség ez, milyen barbár kód, messzi üzenet? S most várom az ítéletet, tudom a legszigorúbb büntetés vár rám: az elültetés és a napsugárzás.

ZSITVAINÉ BORSOS IRÉN

Szabadság helyett...

Az ember még elméletileg sem érezheti magát szabadnak. Az előző nemzedékek annyi ostobaságot, rigolyás, kényszeres béklyót igyekeztek ránk rakni. Tulajdonképpen mi is a szabadság, és mihez képest?; Elgondolkodtató...

Egy kedves ismerős mondta; Samu bácsi rokona mindig levette a szekrény tetejéről a következő rothadt almát, a rosszat kikanyarította, s a többit megette... Szegény Samu bácsi, soha nem evett egy egészséges almát... Talán így látta az apjától, a nagyapjától, és a génjeibe ivódott...

Elképesztő, hogy mennyi értelmetlen dologgal keserítjük meg a saját életünket.. egymás életét... a gyermekeinkét, és a további generációk életét is...! Célszerű lenne átgondolni, minek van értelme, és minek nincs... Kinek jó, - jó-e egyáltalán valakinek az, amihez körömszakadtáig ragaszkodunk?

Gyermekkoromban hazahoztuk a friss kenyeret, amely fénylett, ropogós volt, és illatos! Illatára elfogott az öröm, és a megkóstolhatnám...

-Abból aztán nem! Amíg a másiktól van, addig ezt meg nem kezdjük! -mondták a felnőttek! Mindig száraz kenyeret ettünk, mert a friss is száraz lett, mire amaz elfogyott. Három, négy éves gyermekként már láttam, hogy ennek semmi értelme... , a friss után a szárazabbat is megettük volna, ha más nincsen... Mi fosztottuk meg saját magunkat a friss kenyér örömétől! Ez pedig elég nagy ostobaság!

Kedves kolléganőm, örömmel újságolta ősszel, hogy milyen sok krumplit vett, és milyen olcsón. Tavasszal nem győzte csíráltatni. Már az egész ország az új krumplit ette, ő még mindig a régi megpuhult, gusztustalan, rothadásnak indult krumplit csíráltatította, és ette... Avval, hogy egyharmada a szemébe került, az olcsó krumpli is drága lett.

A rokon házaspárt nálunk Borcsa néniék, és Károly bácsinak hívták... ők is a szekrény tetején tartották az almákat... Károly bácsi több lyukas fazéknyi rozsdás, görbe szöveget őrzött összegyűjtve, sok más kacat között; Majd jó lesz valamire! -mondogatta. Egykori vőlegényruháját „ünneplő” ruhaként őrizgette az öreg, végül kilencvenéves korában, abban temették. A sok kacat pedig nem lett jó semmire; az utódok hoztak egy nagy konténert, és kíméletlenül megszabadultak mindentől... A mi nemzedékünk már nem ismerte az ünneplő ruha fogalmát. Használtruha van, tonna számra. Ha nem dobáljuk ki a rosszat, meg a szemébe valót, nekünk nem marad hely a lakásban. A ruháink így is túlélnek minket, pedig utódainknak nincsen rá szüksége.

Nemrég egy okos öregúr a Rádióban számításokkal bizonyította, hogy sokkal kevesebbe kerül megvenni azt a néhány darab, vagy néhány kiló zöldséget, gyümölcsöt, mint megtermelni házikertben. Mert ugye; vetőmag, földmunka, kapálás, permetezés, melyhez hozzá kell adnunk a tetemes összegű vízdíjat. Beláttam, a bácsinak igaza van. Fűvel vetettük be a kertet; kutyák, madarak legnagyobb örömére, meg a sajátunkra is!

Visszatérve a szabadságra; nagyon jó dolog, ha a tudatunk, meg a lelkünk szabad marad! Nem erőltetjük magunkra Borcsa néni, és Károly bácsi butaságait, sem a szüleinkét, hanem felnőtként döntünk; akarjuk-e, vagy nem, jó az nekünk egyáltalán, vagy sem...? Felnőtként tudunk dönteni, akarjuk-e a vallást, s ha igen melyiket...? Nem fogadjuk el, - saját gondolatok nélkül - a ránk erőltetett vaskalapos nézeteket. Már gyermekkoromban lázadtam; Három évesen álltam anyám előtt, amikor vágta a csirke nyakát, az pedig vergődött. Azután hányingerem volt a forrázott toll szagától... Már akkor tudtam, hogy soha... soha életemben nem fogok állatot ölni...! Sajnáltam a szenvedő állatokat; a libákat a tömés miatt, a malacokat, az orrukba tett dróterért. A szüleim is szenvedtek; a beszolgáltatási kötelezettség miatt. Én meg attól szenvedtem, hogy vékonyan kenték a kenyeret, és ritkán laktam jól... Egész életemben dupla igát húztam, mivel nőnek születtem... Íme, öregem szeretném tudni, mi is a szabadság, és azt hol árulják? Életem folyamán mindenki csak az elvárásait fogalmazta meg, és sulykolta; szülők, tanárok, iskola, óvoda, a munkahely, a főnök, a férj, a gyerekek, még a szomszéd is... A sorból ki nem hagyhatom; anyósom, testvérem, sógornőm, és gyermekeim házasársait... Én pedig görcsösen igyekeztem minden elvárásnak megfelelni... Mindenki a nőket szipolyozza. A megaláztatás és kiszipolyozás ellen a házasság és a gyermek nem vállalásával tiltakoznak. Ezen semmi csodálkoznivaló nincs! A fiatal nőnek nem kell mást tennie; csak figyelje meg saját anyja sorsát... S akkor még a családon belüli erőszakról nem is beszélünk...

Mi is az a szabadság, és hol árulják? Mivel még nem találkoztunk, elmennék megnézni, hogy legalább messziről lássam!!!

Gyermekkori emlékeim

Cegléden a Herczeg utcában laktunk. (Pár évtizedig Dózsa György nevét is viselte.) Velünk szemben lakott Éva barátnőm, (a Hegyesi család) mellettünk Székelyék. Székely bácsi volt a nagy élelmiszerbolt vezetője a mozi mellett. Mindenki ismerte! Julika leánya, a legjobb barátnőm. Mögöttünk Nyavalyáék laktak, előttünk pedig Barsiné Etelka néni, Anyukám öreg barátnője, aki nagyon szeretett minket.

Mi nagyon jó házban laktunk, nemcsak kutya, macska és egér lakott nálunk... Az első és a hátsó udvarban más-más állatok voltak. Leghátul, az ólakban voltak a malacok. A kis malacok nagyon rakoncátlanok voltak. Kunkori farkincájuk, pálcikavékony lábcskájuk volt. A nagymama bosszantására ízekre szedték a lábtörlőket. A hátsó udvarban libák és kecskék éltek. Kecskemama a gidákkal. A kecsketejet melegen és habosan kaptam. -Attól nősz nagyra! -mondta a Mamám.

A libákat tömni kellett. Mama és Anyuka kis sámlin ülve a lábuk közé szorították a libát, s áztatott kukoricával tömték. Láttam, hogy ez nagyon rossz nekik, sajnáltam őket. A beszolgáltatás hízott libát ír elő! -mondták a felnőttek. Én is elég rakoncátlan voltam, előfordult, hogy tökdudával kíméletlenül megijesztettem az állatokat. A gúnár és a kakas időnként fegyelmezni akart... A kakas két karmát a mellkasomnak rúgta, és a fejembe csípett. Ordítva rohantam Anyukához: verje meg a Gyurit! De nem verte meg! Tulajdonképpen kit szeret Anyuka? Eddig azt hittem engem! Később óvatosabb lettem, ha valamelyik támadólag jött, inkább elszaladtam... Amikor a malackák növekedtek, mindent összetúrtak, lyukakat, gödröket vájtak mindenhová. Egyik reggel nagy visítozásra ébredtem. A malacok három drótot is kaptak az orrukba. Ezután nem fognak turkálni! -mondta Anyuka. Én ezt sem értettem, csak sajnáltam őket, és haragudtam a felnőttekre! Hát még amikor Anyuka levágta a csirkét! A nyakát hátrahajtva, késsel vágta: halottam a csont recsegését és láttam, hogy folyik a vér, a csirke pedig vergődik... Olyan közélről láttam, hogy soha nem felejttem el... Az anyadisznó megölésébe pedig belebetegedtem. A felnőttek együttérzés helyett inkább kinevettek. Azt gondoltam, én ilyet soha nem fogok csinálni, soha nem ölök meg egyetlen egy állatot se! A felnőttek mind ilyen szívtelenek?

A másik nagymamánál a Jászságban, Tizasülyön sokkal jobb volt, ott több állat volt, és sokkal nagyobbak! Ők soha nem öltek meg egy állatot se! Lovak húzták a kocsit, ökrök húzták járomban az ekét. Voltak ott tehének, kisborjúk, a kecskék, nyulak, mind szelídek voltak. Örültek, ha simogattam őket. A kisborjúnak még a hátára is felültem, az más kérdés, hogy ledobott és elszaladt. A nagy állatokat csutakolni kellett, tisztán tartani és fejni. A Néném élt ott a családjával. A kenyeret is maguk sütötték.

Sokszor elnéztem a Nagymamát: a lapos kivájt teknőben kis öreg, eres, göcsörtös kezeivel hogy dagasztja a kenyeret! Nagy sütőlapáttal rakták be a kenyereket a kemencébe. Mindig készült nekem „vakaró”, ami kis cipó volt a maradék tésztaból. Jóságos Nagymamám azt mondta nekem: Gyere babám! Nyári zápor után mezítláb mentünk az úton, lábujjaink között kitüremlett a sár... Ma is csodálattal gondolok rá, milyen természetes gyógymódokat ismert: a fájós fogamra meleg fedőt, -máskor meleg sót kaptam, a megrándult bokámra: pálinkába áztatott fehérliliom szirmokat! Mindenféle gyógyteákat készített. Az állatokat is meggyógyította! Megsirattam a galambot, mikor egy nagy madár elragadta, meg a kisverebet, akit a Cirmi megevett, azt mondta nekem: ez a természet rendje, nem avatkozhatunk bele...

Az otthoni házunknál nem volt ilyen nagy rét, Cegléden utcák voltak. Kis vonattal kijártunk a csemői szőlőbe, sokat kellett ott kapálni, dolgozni, kitakarni, betakarni, metszeni a szőlőt, permetezni, szüretelni, gyümölcsöt szedni. Sajnos, sok hasznomat nem vették, mert elég kicsi voltam: inkább csak amolyan hátramozdító...

Otthon a barátnőimmal kilestük az arra jövő stráfkocsit, ketten hárman felkapaszkodtunk hátul. Fejjel lefelé csüngtünk, mint a denevérek, több utcahosszat vitettük magunkat. Épp elég volt visszajönni. Ha viszont a kocsis észrevett minket, hátracsapott az ostorral, és szitkozódott... Éva apjának volt kerékpárja!

-Ha Apu nem lesz itthon, megtanítalak biciklizni. -mondta a barátnőm. Sugároztam az örömtől, micsoda boldogság -biciklizni fogok! Izgalommal vártuk a lehetőséget, fogta a kerékpárt, amíg felülök, s elmondta, amit kell. Na, végre elengedte! Én meg csak megyek...! Tudok egyensúlyozni és hajtani, micsoda boldogság! Több utcahosszat mentem felhőtlen örömmel... Itt szokott elkanyarodni a szekér... De hogy kell kanyarodni? Hûha, most mi lesz? Hogy kell megállni? Arról szó se volt! Vége az utcának! Keresztben itt egy ház, egy kerítés, amelybe fékezés nélkül csapódtam bele... Az új kerékpár szinte összedőlt, én a földön heverek, mindenem csupa vér... Körülnézek: senki nem lelkesedett, milyen ügyes vagyok!

Most meg senki nem szidalmaz: „Te szerencsétlen!” Csak vissza tudjak menni valahogy... A szörnyű nyolcas miatt tolni alig bírtam. Nagy botrány lett a dologból, mindketten komoly verést kaptunk. A javítást ugyanis meg kellett fizetni! Az ötvenes években nagy szegénység volt!

Immár öregen emlékszem vissza az esetre: A vidéki élet mély nyomot hagyott a lelkemben. Negyven év budapesti élet után egy tanyára költöztem, a kerékpár pedig ma is kedvenc közlekedési eszközöm.

Tanyai emlék

Ida szőlője körbefonja a pergolát. Kerti pihenő, asztallal, vesszőszekekkel. Az óriási piros szőlők lefelé csüngve kínálják lédús, nap érlelte fürtjeiket. Zamatát, illatos édes ízét újra érzem. Csak a Nagymama nincs már... A nagymamák miért mennek el olyan korán?

A szőlőt kínálta; ma is hallom a hangját; -Egyél Babám! Fáról eszegettük a vajalmát, körtét, szilvát, és cseresznyét... Csodálattal gondolok a Mama főzte körteszósra... Olyan apró, édes sárga körtét, azóta sem láttam... Kis öreg, eres, göcsörtös kezeivel hányszor megsimogatott, vigasztalt, amikor királydinnyebe léptem. Mezítláb jártunk a forró homokban; ott lapult ezer tüskéjével a királydinnye... Mezítláb jártunk eső után is, lábujjaink között kitüremlett a sár... A negyvenes, ötvenes években az én Nagymamám a semmiből is tudott valamit főzni... A nagymamák miért mennek el olyan korán? Sugárzó arccal hozta a frissen fejt kecsketejet; amit melegen, habosan ittam... Nem voltam beteg sohasem. Lefekvés előtt kibontotta a haját, s letérdelve imádkozott. Istennek ajánlottuk magunkat; kértük, hogy változtassa a félelmet bátorsággá, s nélkülözést bőséggé, a gyűlölködést szeretetté...

A Nagymama azt mondta nekem, hogy Isten mindenkinek örök életet adott... ha ő már nem lesz, gondoljunk arra, hogy előrement, és ott vár majd ránk a Teremtőnél... Ma már csak azt gondolom; Az én nagymamám miért ment el ilyen korán?

Most látható a természetben – 2. (Február)

Folytatjuk a téli erdő élővilágának bemutatását, legyünk nyitottak az apró csodák befogadására, járjuk mindig figyelmesen a természetet, ne feledjük, oda minden esetben vendégségbe megyünk és ugye a vendégségnek vannak bizonyos szabályai. Első madarunk maga a csoda, a kissé is figyelmes és fegyelmezett erdőjáró hamar összetalálkozhat velük, ő az őszapó.

Őszapó (*Aegithalos caudatus*)

Hosszú farkú aprócska tollcsomó keresgél a fák koronájában, közben igen finom szi-szi-szi hangot hallatva, kisebb-nagyobb csapatokban, nos ő az őszapó. Ligetes erdők, faszorok, fenyvesek, folyók árterei, parkok képezik élőhelyét.

A fatörzsek elágazásaiban, partoldalak gyökérszövedéke közé épített fészket mohából, zuzmóból, hánccsarabokból készíti, a környezetébe kiválóan belesimuló fészkek anyagához a pókselymet és a hernyók szövedékét is felhasználják. A tollakkal bőven bélelt fészkekben márciusban kezdenek költeni. A tojó egyedül kotlik és a fiókák 12-13 nap alatt kelnek ki, majd 15-16 napos korukban hagyják el a fészket.

A család a fiatalok kirepülése után hosszan összetart, az éjszakákat egy-egy ágon szorosan összehúzódva öltik, nappal együtt járnak táplálék után, majd ilyenkor télen már több családot láthatunk együtt közös csapatot alkotva.

Rendkívül szívet melengető látvány a téli erdőn a lombok között keresgélő őszapók kedves csapata, elsősorban ilyenkor figyelhetjük meg őket.

Ha megkérdezzük valakit, melyik hazánk legapróbb madara, valószínű legtöbben, talán kapásból az ökörszemet jelölik meg – hát nem ő az.

Még náluk is vannak apróbbak. Nem véletlenül kerültek e havi ismertetőnkbe a királykák, illetve a holló, hiszen előbbiek a legapróbbak, míg utóbbi a legnagyobb énekesmadarunk.

Sárgafejű királyka (Regulus regulus)

Háta olajzöldes, has oldala sárgásfehér, míg fejtetőjén feketével szegélyezett sárga, narancssárga csík húzódik.

Rejtett életmódot folytat a fenyőfák lombkoronájában, de vonuláskor, illetve ilyenkor télen a csapatok felfedezhetőek akár a kertekben is, nagyon finom, halk sziszegő hangocskájukról is.

Elsődleges élőhelyei a fenyvesek, de vonuláskor lombhullató fákön is felfedezhetőek.

Fészük építését március végén, áprilisban kezdik, a lecsüngő fenyőágak közé épített öklömnyi fészek valóságos remekmű, 8-12 nap alatt készül el. A belül tollakkal puhára és megre bélelt fészekben a 7-10 fióka 14-17 nap alatt kel ki és 18-22 napos korukban hagyják el a biztonságot és a fázékony fiókák részére meleget nyújtó fészket.

Gyakran már közben épül az új fészek, hiszen egy évben két alkalommal költenek.

Táplálékukat a legvékonyabb ágakon, ágvégeken fellelhető rovarok, álcák alkotják, harmatot isznak.

A sárgafejű királykához nagyon hasonlít a tüzesfejű királyka (*Regulus ignicapillus*), de még kisebb. Teljes hossza mindössze 9 cm és súly csupán 5,0-5,5 gramm! (*Gondoljunk csak bele!*)

Velük ellentétben a legnagyobb varjúfélé, a holló teljes hossza kb. 65 cm., szárnyfesztávolsága pedig akár 120 cm.

Holló (Corvus corax)

A tartós párkapcsolatban élő madarat röptében ék alakú farkáról, de elsősorban messzire hangzó korrogó, króगतó hangjáról ismerjük fel.

Előfordulása a messzi északtól Mongóliáig és a Szaharáig is kiterjed.

Címermadarunk állandó állománya él a térségünkben is.

Hazánkban az elsősorban fákra, néha sziklapárkányokra épített fészkeket már februárban elfoglalják és folytatják lélegzetelállító légi mutatványaikat – nászrepülésüket. Aki ebben egyszer is gyönyörködhetett, nem felejt el.

A kiterjedt revírjében, territóriumában több – rendkívül stabil és precíz fészket is épít, amelyeket felváltva használ. A költésre kiválasztott fészekben a tatarozás után nálunk márciusban kezdődik a kotlás, mely 20-21 nap, a fiókák 35-42 napig maradnak a fészekben.

A tojó kotlik, a hím madár eteti ez alatt, majd a fiókákat közösen a torokzacskójukban hozott táplálékkal etetik, vízzel itatják.

A holló alapvetően hús-, dögevő madár, de rendkívül alkalmazkodó képes, növényi táplálékot kevesebbet fogyaszt, de szinte mindent hasznosít. Különösen hasznosak pocok-, cserebogár járásos időben, de ősszel bogyókat is fogyasztanak. Rendkívül értelmes, fogságban könnyen nevelhető, hang-, az emberi szavak utánzásra képes madár, de védett, így befogni, fogságban tartani tilos!

(Tévhít, hogy a hollók akár hetven évig is élnek – a szabadban maximum 20 évet, de átlagosan még ennél is kevesebbet élnek!)

A nappali ragadozó madarak ismertetését szintén egy ismert fajjal kezdjük, melyet ugyancsak télen egyszerűbb megfigyelni a lombját hullajtott erdőn, vagy akár a lakott területeken, azok közelében is.

Héja (*Accipiter gentilis*)

Eredetileg erdőlakó, de a park jellegű, erdőfoltokkal tarkított területeken is megtelepszik és zsákmányszerzés végett ismétlem, akár a lakott területeket is felkeresi, különösen a téli, vagy fiókanevelési időszakban.

A kifejlett, ivarérett madarak alsó fele keresztcsíkozású, kendermagos jellegű, a fiatalok tollazata egy évig itt esőcsepp formájú foltokkal tarkított. A szárnyai fesztávolsága 100-120 cm – a tojók az erősebbek. Lábai rövidek és vaskosak, rendkívül erős ujjakkal, és karmokkal.

A vadászterületükhöz ragaszkodó párok a fészküket rejtő erdőréz felett tartják nászrepülésüket, majd kezdik kotlásukat áprilisban, mely 40 napig tart. Az általában négy tojásból kikelt fiókák a táplálékbőségnak megfelelően nőnek fel, vagy pusztul el egy részük. A kikelt fiókákat a tojó odaadón, hosszan oltalmazza, a fiatalokat a szülők mindketten etetik.

Táplálékuk elsősorban galambok, gerlék, szajkók, apróvad, emlősök.

Rejtekhelyéről hirtelen támadva, vagy a levegőben hosszas üldözéssel egyaránt szerez zsákmányt, kitűnő vadász.

A rövid szárny, a fejlett szárnyizomzat igen gyors repülést, a hosszú fark kitűnő manőverező készséget biztosít számára. Magam voltam szemtanúja a héja vadászatának, amikor – köztudottan jól repülő - örvösgalambot üldözött és a levegőben levágott egy tölgyerdő lombkoronájában.

Nem véletlenül a solymászok egyik elsődlegesen használt vadászmadara.

Az elmúlt hónapban elkezdünk ismerkedni a menyét-félék kiterjedt családjával. Most újabb faj bemutatása következik, mely alig nagyobb a már megismert menyétnél, ő a hermelin, népi nevén hölgymenyét, mely nevet a télen hófehérre váltott gyönyörű bundája miatt kapta, mely prém a királyi palástok alapanyagául is szolgált.

Hermelin (*Mustela erminea*)

Számuk megfogyatkozott, ritkábban fordul elő kistestvérénél a menyétnél, annál nagyobb, 22-30 cm hosszú és 130-350 gramm súlyú. Itt is a hímek a természetesebbek, ők közelítik a felső, míg a nőstények az alsó értékeket.

A nyári szőrzetének a színe a menyétéhez hasonlóan barnás, viszont mint említettem, az őszi vedlés után a téli szőrzetét hófehérre váltja, de a farkának vége egész évben fekete.

Kedvelt tartózkodási helye a patakok, csatornák mellékének gazonai, átereszei, ahol meg tudja szerezni elsősorban apró rágcsálókból álló táplálékát.

Állományuk létszámának változása nagy mértékben függ a táplálékállatok számának emelkedésétől (gradációjától), avagy csökkenésétől – több menyétféle, így a hermelinek számának csökkenése is erősen összefügg a nagy hatású rágcsálóirtó szerek alkalmazásával.

Ennek a szeretetre méltó kisemlősnek is kijár minden szeretetünk és védelmünk.

Hermelin téli bundában

A következő ragadozó emlősünket nem kell senkinek bemutatni, mindenki ismeri – többé-kevésbé, de igen sokan inkább kevésbé. Sok tévhit kering körülötte, sok, inkább emberi tulajdonsággal ruházta fel az ember.

Ő már a kutya-félék közé tartozik a hazánkban ugyancsak ide sorolható ritkán előforduló farkassal, és az ország egyes részein egyre gyakoribb aranyakállal, valamint a keletről terjeszkedésben levő nyestkutyával együtt.

Róka (*Vulpes v. vulpes*)

Eurázsia egész északi -, Afrika északi részén és Észak-Amerikában is őshonos, de Ausztráliában is előfordul, betelepítése folytán – világpolgár.

Színe sok színárnyalatot mutat a fakó sárgától a vörösön át a kormosig, füstösig.

Lábainak elülső oldala viszont leggyakrabban fekete, esetleg sötétbarna, ahogyan a füleinek hátoldala is. Télen sűrű gyapjúszőrzetet növeszt, melyet jóval túlnőnek a koronaszőrök, de e gyönyörű prém igen karcsú testet takar.

Az állat nagysága többeket bizonyára meglepi, hiszen egy kisragadozóról van szó, súlya mindössze 5-10 kg, igen ritka a felső határt elérő súlyú állat.

(Kövessék figyelemmel a többi ragadozó emlős méreteit is a későbbiekben, nagy meglepetésekben lesz részük.)

Teljes testhossza maximum kb. 1,5 méter, melyből a fark 40-50 cm, melynek vége általában fehér.

Érzékszervei közül elsősorban füle és orra kitűnő, a látása gyengébb.

Párzásuk (koslatás) ideje az időjárás függvényében január, február hónapok, vemhességi idejük 53-55 nap. Ezért találkozhatunk most esetleg a közutak mentén is több mozgásban levő rókával. A kökény virágzásakor pedig már a kölykök – melyek száma 5-8, vagy több - akár ki is merészkednek a kotorékuk szájához játszani. Egyébként a kölykök szőrösen születnek, két hétig vakok, és 4-5 hónapos korukban kezdik az önálló életet – ekkor ugyancsak gyakran látjuk őket a térségünkben is az utak mellett, sokszor már elütve – vigyázzunk rájuk is, ők sem azt a sorsot érdemlik.

A róka hangja ugatásszerű, melyet szintén elsősorban üzekedésekor hallhatunk, verekedéskor kaffogó, kerregő hangot hallat.

Tápláléka elsősorban a mezei pocok (vele igen jelentős hasznot hajtva), egyéb apró rágcsálók, az apróvad, a hüllők, gerinctelenek, halak, a gyümölcs, a dög és a hasznosítható hulladék. A dög eltakarításával, a beteg, sérült állatok elfogyasztásával jelentős „szanítéc” szerepet vállal.

Kitűnő vadász, könnyed, gyors és kitartó futású, farka révén igen kitűnő manőverező képességekkel bír.

Az egerésző, pocokozó róka megfigyelése – amint az ugrás után az orrával „beleállva” a földbe, a hóba – óriási élmény, pláne, ha az ugrást siker, a pocok szinte kéjes, a szája sarkában ülő mosoly által kísért minden „zamatanyagcseppet” kiélvező elfogyasztása követ.

A közmondás szerint ravasz, fondorlatos, melyből annyi igaz, hogy életrevaló, kiválóan alkalmazkodik, de semmivel sem „okosabb, ravaszabb” a többi hasonló élőlénynél. *(A vaddisznó viselkedése például azonos körülmények között sokkal rafináltabb, óvatosabb, körültekintőbb, „ravaszabb” – mint a rókáé!)*

Létszámának apasztása szükséges a kártétele és esetleges veszteség hordozó szerepe miatt is, de erre mindenképp az emberséges, sportszerű, etikus megoldásokat javaslom.

Vadászata kitűnő élmény, nagy türelmet, kitartást, hozzáértést - és az eredményesség alkalomadtán szerencsét is - igényel.

Hasznos ismeretszerzést kívánok:

Balog István

a Természetismereti rovat írója, szerkesztője

AUDITOR

Szavai Attila írása

Gumiangyal, imaraktár, gyóntatósziréna

Kezdhethetném a mesehadovát így is: rendőrangyal. De nem teszem, elveszne a ritmusérzék, néznének a zenészek, mint egy hörgőhurutos rendőrzenekar.

Ifjabb, vagyis hát gyerekkoromban gyakran kíváncsi voltam, mit csinálnak a rendőrök az autójukban, mikor szolgálatban vannak és néznek ki a szélvédőn, mint két membrán. Úerhámagány, ez jutott eszembe most, vagy az ülésről, hogy antitornasebesség. Később azon is morfondíroztam, vajon tanítják-e a rendőröknek azt a nagyon rendőri nézést, vagy csak magától jön ez, felveszik azt a szép kék adjusztíruingot és mindjárt megmerevedik a toka, görcsbe vágja magát a szemöldökcsont, szigorodik a tekintet, ez a dupla biodinamit, fél gondolattal a gyufa előtt. Galkovics szerint csak szimplán szomorúak a rendőrök, akik duplázni szeretnék a szigonynézést.

Tényleg érdekelt már régen a rendőrlét, a gumibot nyers szaga, a rémült nyugdíjasok, mikor az esti utcán véletlenül megreflektorozzák őket, vagy, ahogy szépen kacsintgat a sárga lámpa egy zárlatos kereszteződésben. Aztán kábé a huszadik krumplicsón túl és a harmincas táblán innen az sípoltatta meg a mentális tolatóradart bennem: talán csak-csak beszélgetnek ezek egymással, ha nem is látszik. Nem kell talán száz ahhoz, ha az ember sokáig van összezárva valakivel közös szolgálatba. Például a házasságba se (ez is szolgálat ám, törvényekkel, bűnözőkkel, devianciákkal) kellene egy idő után a szavak, a megfelelő köbméternyi vasárnapi húsleves elfogyasztása után már elég, ha csak mutogat az ember olyanokat, mint: oltsd el a lámpát. Vagy, mint mikor annyira vallásos az ember, hogy már nem is imádkozik hangosan. Mikor már csak magában mondja, hogy gumiangyal, imaraktár, gyóntatósziréna. Hidd el, néha szavak nélkül is megy a világ.

Néma borjúnak Isten se érti a szavát Galkovics szerint, pedig dehogyisnem. Nem kellene mindig a szavak, azok csak elterelik a figyelmet. Elég, ha csak annyit adsz, amennyit érdemel az ügy, se többet, se bruttószódát. Később rájöttem, mikor egy hete nem szóltunk egymáshoz a szolgálati kollégával, hogy ebben tényleg sok minden van, a csendben. Néma szirén, ha süket matrózra gondol. Van ilyen rokonunk is: Galkovicsné Masz Irén. Először nem értette, ha le-némasziréneztem, úgy kellett neki elmagyarázni, mint akiben tényleg elnémult a szellemi csíra.

Az tetszett gyerekkoromban leginkább a rendőri munkában, amikor mondták szép kazánhangon a kocsma előtt, hogy oszoljanak, kérem, nincs itt semmi látnivaló. Pedig nem volt ott senki az ájult-részeg Galkovics mellett, felett, talán benne se sok, csak körülötte a két rendőr és három részeg nézelődő, akik szintén rendőrök voltak (akik civilre itták magukat), úgy kellett megmutatni nekik, mit kell nézni. Később rájöttem, illetve közösen a kollégával, hogy mivel lehet elütni az időt. Például az olyanokkal, hogy miután felvettük a szolgálatot, azzal a lendülettel le is tesszük a hangos beszédre való hajlamot és bent tartjuk az olyanokat, hogy robotoperett. Maximum csak az olyanokat mondjuk a szájainkkal, amik benne vannak a kötelező szakzsargonban. Galkovics szerint - aki önmagát gyakran hobbirendőrként emlegeti, szerintünk meg az egyik vele született rendellenessége a világnak, hasonló, mint a tócsagaz (*Ceratophyllum*) -, tehát szerinte csak arra jó a szakzsargon, hogy lássák a tévénezők, milyen akadályfutásra képes edes anyanyelvünk, micsoda verbális rúdugrásokat lehet kihozni egy bevágott beszédből a híradó rendőrségi rovatában. Állítólag tanítják az ilyen beszédet, amik leginkább ahhoz hasonlít, mikor úgy akarsz úszni, hogy a lábadra egy jelentős szovjet hurkatöltő van kötve. Galkovics felesége, a Jolán nem cifrázta ennyire, csak annyit mondott, egy ilyen mondat a rendőri műsorban olyan szép, mint egy vödör szétszórt ceruzaelem.

A fantázia nálunk nem feltétlenül tartozik a szolgálatba. Nem mesemondóverseny vagyunk mi. Az első héten azt gondoltuk ki a kollégával, két némakacsa, hogy egy előre megbeszélte időben gondolni kell valami közlekedési szabályra, aztán háromra kimondani. Volt, mikor véletlenül bekapcsolva maradt a rádió, kérdezték is bentről, hogy mi a fenét jobbkézsabályolunk ordítva, pláne hajóvonták találkozása tilos. Megnyugtattuk őket, hogy vannak dolgok, amiket nem szeretnénk elfelejteni, kell a gyakorlat, meg, ha csak annyiban is merül ki, hogy bentről mondjuk előre felé a szájon. A hajóvontákra nem mondtunk semmit.

A másik meg a megkülönböztető jelzés. Erre is gyerekkoromban szoktam rá. Galkovics szerint az angyalok szárnya az is megkülönböztető jelzés, hogy szépen tessék előreengedni őket a forgalomban, oda kell érni időben ahol elkél némi angyali rátüsszentés az emberi sorsokra. A Galkovics családra is akkor tüsszentett rá az angyal (a legenda szerint), mikor egy vallási jellegű családi közös eszmélkedés (így hívták ezt) után, kifelé jövet a Galkovics mindkét kezét az ég felé lóbálta, hogy oké, most már értem, miként mennek a dolgok körbe-körbe a világ bozótjában, tudom, miből lesz a kazánajtó. Később, már a kocsmában mesélte a Galkovics, hogy az angyalok, azok tulajdonképpen olyasféle szerzetek, mint nálunk a rendőrök, hasonló a funkció, vigyázzák a rendet. Operatív. A kollégám persze felélénkült ettől, és a kocsi elfogyasztott dupla kávé hatása alatt kérdezte gyorsan, hogy oké, operatív angyal, de akkor és, hogy a stratégia... És itt vége szakadt a kíváncsiságának, megszólalt a rádiós kolléganő, hogy menni kell, melyik utca, melyik ház, elloptak egy gáztűzhelyt, a nyom még forró. Forró, akár egy glória.

SZÉKÁCS LÁSZLÓ

Farsangra

Álarcot kéne írni. Sárkányt.
Szeretõt, tanítót. Farsang.
Pödörgetni szavakat.
Iszamos partokra. Mólóknak.
Inkább horgonynak nyíltan,
a szélcsendért.
Fodrozza körbe az ég.

Zátonyok, plankok,
a vér surrogjon. Oxigént.
Jelmeze agyvérzés.
Mondatoké.
Béna oldja gügyévé a
szerelmet, a könnyört. Él.

Szószedetbe csokrozott lét.
Báلكirálynő legyen,
konfettik és kígyók között.

Nem, inkább a szakálltépés.
Ujjára csavart sziporka.
Jópofa rúzsnyaló.
Csókálló.
Ondolált, jaj hogy is mondta ...
Borotválni a szösszeneteket.
Nyafogva, szépségtapasz alól.

Vigye őket a Duna, mintha
szépiea vászna habzana.
Papírgaluskák pacnik közé
torlódnak, zátonyra rajzanak.
Sötét tiszavirágok. Tegnapok.

HÖRÖMPŐ GERGELY

Ballagok

Nagy furcsa álom lett a szép vidék,
valami fájdalmakban- menedék,
dunai tájak, kéklila vidékek,
sorsotok egy cél velem, amíg élek.
Öreg Naszály, kit lassan elfaragnak,
eredetiben megmaradsz magamnak.
Láttam, néztem, hogy esti fellegek
néha rohannak... mint a kisgyerek.
Nem a csökönyös kis középkorú,
meg a megvéhdedt sírszagú odú,
a jövendőnek, örök folyamatnak
alapja, hanem mint a magnak
közepén, titkon csírájában élő:
az ifjúság. A mindig eljövendő.
Folyik a víz, telik az élet árja,
a lemenő Nap mindig megcsodálja.
Madárdalon és hosszú jegenyéken
kószál a lelkem, boldogan, mint régen.
Barátaim temetésére ballagok,
kacagva rohannak kisgyerek rajok.

FELHÍVÁS

„ha... e nép családi körébe feőlel, mulatságát velünk megosztja s bennünket bizodalmba fogad: álmélkodásba ejt szóhagyományainak elbeszélésével”

Pintér Sándor: A palócnépmeséről. 1891

PALÓCORSZÁG – MESEORSZÁG PALÓC MESEMONDÓ VERSENY

Bővebb információ:

Mikszáth Kálmán Művelődési Központ
2660 Balassagyarmat, Rákóczi fejedelem útja 50.

☎ 35/300-622, jakusjuli@gmail.com

A jelentkezési lapokat is erre a címre kérjük visszaküldeni!

**A balassagyarmati Mikszáth Kálmán Művelődési Központ,
a szalóci "Gombaszög fejlesztéséért" Alapítvány
és a Palóc Társaság**

VII. alkalommal hirdeti meg óvodák, az általános iskolák tanulói,
a középiskolák diákjai és felnőttek részére a

**„PALÓCORSZÁG – MESEORSZÁG”
PALÓC MESEMONDÓ VERSENYT**

Szokásaiból a palócság sokat elhagyott már. A mesék, a dalok egyre ritkábban csendülnek fel családi körben. Versenyünk célja újra felfedezni, megismerni és megismertetni a palóc vidék népmeséit, történeteit, továbbéltetni a hagyományos mesemondói stílust, és természetesen lehetőséget adni a palóc-magyar tájnyelvet beszélőknek, hogy megmutassák előadói tehetségüket, s bizonyosságot tegyenek e nyelvjárás sokszínűségéről, s az egyetemes magyarság számára talán kissé szokatlan kiejtésbeli sajátosságainak szépségeiről.

A verseny életkor szerinti kategóriái:

1. kategória	óvodások (5 éves kortól)
2. kategória	általános iskolák 1-3. évfolyamos tanulói
3. kategória	általános iskolák 4-6. évfolyamos tanulói
4. kategória	általános iskolák 7-8. évfolyamos tanulói
5. kategória	a középiskolák tanulói
6. kategória	felnőttek

A verseny időpontjai:

2009. március 21. szombat

Helyszín: Iliny – Művelődési Ház

2009. március 28. szombat

Helyszín: Gyöngyössolymos – Művelődési Ház

Jelentkezési határidő: 2009. február 20.

A verseny feltételei :

A versenybe egy, a palóc tájnyelv dialektusterületéhez (lehetőség szerint a saját lakhelyhez, településhez) kötődő népmesével lehet benevezni.

Azok a versenyzők, akik a Palóc Mesemondó Verseny korábbi rendezvényein is részt vettek, az általuk e versenyen már egyszer elmondott mesével nem jelentkezhetnek.

A zsűri által díjazott törekvésnek számít, ha:

- a versenyző a szöveget a mesemondás hagyományának megfelelően (az ebben foglalt nyelvi-stilisztikai fordulatokkal és egyéb, a mesei nyelvezet szabályaihoz illeszkedő nyelvi eszközökkel) szabadon, rögtönzött fordulatokkal adja elő.
- a versenyző a mesét (a szöveg származási helyének megfelelő) palóc tájnyelven adja elő
- a versenyző meséjét (a választott meseszöveg származási helyéhez tartozó, jellemző) népviseletbe öltözötten adja elő.

A felnőtt kategóriában különösen kívánatos pedagógusok és pedagógusjelöltek jelentkezése, akiknél a szöveg improvizatív előadására való törekvés – a mesemondás hagyományának életbentartása szempontjából – fokozottan ajánlott.

Értékelés:

A versenyzők teljesítményét a palóc vidék neves személyiségei, néprajzosok, előadóművészek, pedagógusok, illetve nyelvészek, irodalmárok, bírálják el.

Díjak a különböző intézmények, civil szervezetek, önkormányzatok, magánszemélyek stb. felajánlásai alapján oszthatók ki a felajánló döntése, illetve, ha a felajánló igényli, a zsűri döntése alapján. Felajánlásukat a helyszínen is megtehetik a rendező szervek képviselőinél.

**PALÓCORSZÁG – MESEORSZÁG
PALÓC MESEMONDÓ VERSENY**

Jelentkezési lap

A versenyző neve:

.....

Születési éve: ..... **Életkori kategória:** .....

Lakhely (pontos cím):

.....
.....
.....

Telefonszám: .....

e-mail cím:.....

Felkészítő neve: .....

Telefonszáma:.....

e-mail címe:.....

A választott mese címe:

(A választott mese szövegét kérjük a jelentkezési laphoz mellékelni!)

.....
.....

Az iskola neve, címe, osztály:.....

.....
.....

_____
A versenyző aláírása

_____
A felkészítő aláírása

Jelentkezési határidő: 2009. február 20.

A jelentkezési lap igény szerint sokszorosítható!

PÁLYÁZAT

“Írjunk együtt mesekönyvet!” - 2009.

A Pataky Művelődési Központ 2009-ben már harmadik alkalommal hirdet meseíró pályázatot három kategóriában:

- I. 6-12 éves gyermek
- II. 13-18 éves gyermek
- III. felnőtt

A pályaművek terjedelme: maximum 1 oldal, azaz kb. 3500 karakter lehet, és MSWord vagy Rich Text formátumban kell elektronikus úton beküldeni.

A mese elején legyen feltüntetve: a kategória, a szerző neve, címe és az e-mail címe!

Beküldési cím: nkriszta@patakymk.hu

A pályázók értékes nyereményekre és ingyen belépőre számíthatnak a szeptemberi III. országos mesefesztiválra.

A pályázathoz kapcsolódik egy diákoknak meghirdetett rajzpályázat is.

Beérkezési határidő: 2009 április 19.

Bővebb információ: Pataky Művelődési Központ www.patakymk.hu
1105 Budapest, Szent László tér 7-14.
T el.: 1-260-99-59, Fax: 1-262-0379, e -mail: pataky@patakymk.hu

E havi számunk szerzői:

Balog István (Békés, 1951) Felsőpetény, kézműves, erdei iskola vezető, "világutazó"

Bíró Pál Tibor (Marosvásárhely, 1966) Göd, író

Borsi István (Budapest, 1957) Diósjenő, szellemi szabadfoglalkozású, író

Demeter Zsolt ( ) Usa, költő

Forgács Miklós (1973) Léva, újságíró, író, rendező

Handó Péter (Salgótarján, 1961) Sóshartyán, író, költő, a Palócföld szerkesztője

Hörömpő Gergely (Kisvác, 1945 - Kisvác, 2007) református lelkész, költő

Ketykó István (Szügy, 1946) Verőce, nyugdíjas köztisztviselő, költő

Kovács T. István (Füzesgyarmat, 1935) Vác, újságíró, író

Móritz Mátyás (Budapest, 1981) Budapest, író, költő

Pongrácz Ágnes (Balassagyarmat, 1968) Szanda, tanár, költő

Szajbely Zsolt (Balassagyarmat, 1987) Rétság, tanuló, költő

Szávai Attila (Vác, 1978) Rétság, író, újságíró

Százdi Sztakó Zsolt (Ipolyság, 1967) Százd, író

Székács László (Budapest, 1946) Budapest, nyugdíjas mérnök, költő

Végh József mkl. (Diósjenő, 1953) Diósjenő, helytörténész, művelődési ház igazgató

Végh Tamás (Gödöllő, 1960) Isaszeg, nyomdász, költő

Zsitvainé Borsos Irén (Cegléd, 1945) Pásztó, író,

Impresszum:

Alapító-szerkesztő:
Karaffa Gyula

Helytörténet:
Végh József mkl.

Képzőművészet:
Konczili Éva

Természetismeret:
Balog István

Szerkesztőség címe:
2645. Nagyoroszi, Petőfi út 19

Telefon:
0630-383-5385

Email cím:

karaffagy@freemail.hu

hgev@freemail.hu

bajkalamour@freemail.hu

Terjesztés kizárólag PDF formátumban.

Topolcsik Imréné kisplasztikája